

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 300 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

HET PROCES ROMSÉE EN HET RECHT VAN VERDEDIGING

Het proces Romsée, dat zopas gevonnist werd voor de Krijgsraad te Brussel, heeft heel wat stof opgejaagd.

De belangstelling voor dit geding is zeer groot geweest en in de dagelijkse pers hebben zich spannende polemieken voorgedaan, hoofdzakelijk waar dit proces in verband gebracht werd met het recht van verdediging.

Daar de verslagen in de dagelijkse pers noodzakelijkerwijze onvolledig zijn, is er ons van verschillende zijden gevraagd geworden de juridische documenten te publiceren, die op het geval betrekking hebben.

Wij voldoen gaarne aan de wens van vele onzer lezers en wij drukken hieronder de verschillende rekwesten, besluiten, verklaringen en vonnissen, welke van belang zijn om iedereen toe te laten op objectieve gronden zich een onpartijdig oordeel over het geval te vormen.

1. AKTE VAN WRAKING

Ten Jare 1947, de 15e Februari.

Ter griffie en voor ondergetekende griffier van deze zetel;

Is verschenen Romsée, Gerard-Maria, Lambert, Ghislain, advocaat, gehuisvest te Schaarbeek, Paleizenstraat, 11, doch thans verblijvende in de gevangenis te Sint-Gillis;

Die verklaard heeft :

dat hij gedagvaard is om op Maandag 17 Februari te verschijnen voor de eerste Vlaamse Kamer van de Krijgsraad te Brussel;

dat het te zijner kennis is, door de dagvaarding die hem op 24 December 1946 betekend werd, dat hij zich onder meer zal te verantwoorden hebben over de houding die hij, met het oog op de tijdsomstandigheden, gemeend heeft te moeten aannemen in zake de oprichting der grote agglomeraties;

dat de heer Raadsheer Huybrechts, Voorzitter der eerste Vlaamse Kamer van de Krijgsraad, reeds tweemaal genoopt werd zijn zienswijze te kennen te geven ten aanzien van het omstreden vraagstuk der totstandkoming van de grote agglomeraties in zijn hoedanigheid van Voorzitter in de proceszaken Borginon en Groot-

Brussel en in de medewerking aan het opstellen der op 23 October 1945 en 16 Mei 1946 in deze proceszaken gevelde vonnissen;

dat in die vonnissen het vraagstuk der grote agglomeraties dermate behandeld en beslecht werd dat mag gezegd worden dat de feiten van die vroegere proceszaken een der beslissende en zelfs doorslaggevende bestanddelen zijn van de zaak die thans voor de Krijgsraad gaat behandeld worden;

dat, met het uitsluitend onderscheid dat de vervolgte persoon niet dezelfde is, de proceszaak van verschijner, op dat bijzonder en belangrijk punt, precies dezelfde is als die, waarin de heer Raadsheer Huybrechts reeds genoopt werd tweemaal zijn standpunt te kennen te geven;

dat het verschijner derhalve voorkomt, dat de heer Raadsheer Huybrechts valt onder de wrakingsbepaling vervat in artikel 378-8^e van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, toepasselijk op de Krijgsgerechten, ingevolge artikel 141 der wet van 15 Juni 1899; dat hij dienvolgens de heer Raadsheer Huybrechts verklaart te wraken, als rechter in de zaak voor gezegde kamer aanhangig tussen verschijnende en de heer Krijgsauditeur;

dat verschijner uitdrukkelijk voorbehoud maakt ten

opzichte van andere leden van de Krijgsraad, voor het geval dat zij zich in dezelfde toestand zouden bevinden.

Waarvan akte,

2. **VONNIS OP AKTE VAN WRAKING**

KRIJGSRAAD TE BRUSSEL

1ste Vlaamse Kamer.

Verzamelde op 19 Februari 1947.

Voorzitter: M. Van Hal.

O. M. M. Schuermans.

Gezien de uitgifte der akte ontvangen ter griffie van de Krijgsraad de 15 Februari 1947, waarbij bevestigde Romsée de heer Raadsheer Huybrechts verklaart te wraken als rechter in de zaak voor deze Kamer aanhangig tussen de heer Krijgsauditeur-Openbaar Ministerie en hem;

Gehoord in zijn verslag gedaan in openbare zitting de heer Voorzitter Van Hal, alleenlijk zetelende voor het beslechten van het tussengeschied, in vervanging van de heer Voorzitter Huybrechts, die gemeend heeft zich te moeten onthouden daarvoor zelf te zetelen;

Gehoord de heer Krijgsauditeur in zijn besluiten;

Overwegende dat deze wraking gegrond is op een feit dat de heer Raadsheer Huybrechts zijn zienswijze te kennen heeft gegeven ten aanzien van het vraagstuk der totstandkoming van de grote agglomeraties in de proceszaken Borginon en Groot-Brussel; dat proceszaak van wraker op dat bijzonder en belangrijk punt dezelfde zou zijn als die waarin de heer Raadsheer Huybrechts reeds tweemaal zijn standpunt heeft te kennen gegeven;

Overwegende dat luidens artikel 378-8° van het W.B.R. de rechter mag gewraakt worden, wanneer hij over het geschil raad heeft gegeven of er over gepleit of geschreven heeft of er kennis van heeft gehad tevoren als rechter of scheidsrechter;

Overwegende dat de rechtsleer en de rechtspraak het eens zijn om aan te nemen dat artikel 378-8° slechts toepasselijk is, wanneer het over hetzelfde geschil gaat, tussen dezelfde partijen opgeworpen; dat die bepaling niet mag toegepast worden, indien het over 2 verschillende zaken gaat, zelfs wanneer zij uit hetzelfde feit ontstaan zijn. (Zie: *Glasson et Tissier, Procédure civile*, n° 56; *Rep. Prat. du Droit Belge*, V° *Récusation*, n° 43; *Pandectes Belges*, V° *Récusation*, n° 144 en n° 152; *Dalloz-Codes Annotés*, article 378-, n° 163);

Om deze beweegreden:

De Krijgsraad,

Gezien de artikelen 1 van het K. B. van 26 Aug. 1939: 16, 58, 67, 141 van de Wet van 15 Juni 1899; 1, 2, 3, 5, 6, 8, 10 en 12 van de Besluit-Wet 26 Mei 1944: 378-8°, 390 van het W.B.R.; 7, 38, 40 van het S.W.B.; 1 van de Wet van 24 Juli 1921, gewijzigd daar artikel 1 van de Wet van 27 Dec. 1928; 11, 18, 31, 36, 37, x1, 68, alinea 1 van de Wet van 15 Juni 1935, waarvan de beschikking ter terechtzitting door de heer Voorzitter werden aangeduid, volgens de wet van 2 Januari 1924;

Rechtdoende:

Verklaart de voorgedragen wraking niet toelaatbaar;

bepaalt dat de Raadsheer Huybrechts in de zaak zal blijven;

verwijst de wraker in een geldboete van honderd frank, enz...

Stelt de zaak uit op Woensdag, 26 Februari 1947 om ze ten gronde te behandelen.

3. **AKTE VAN BEROEP**

Ten jare 1947, de 24 Februari.

Ter griffie is verschenen

Die ons te kennen gaf dat hij beroep aantekent tegen het vonnis uitgesproken door de eerste Kamer van de Krijgsraad te Brussel de 19 Februari 1947, waarbij ontoelaatbaar wordt verklaard de wraking, door de verschijnende voorgedragen tegen de heer Raadsheer Huybrechts ingevolge akte ontvangen ter griffie de 15 Februari 1947, en dat hij dit beroep steunt op de volgende redenen:

Aangezien appellant op 15 Februari 1947 ter griffie van de Krijgsraad een akte heeft neergelegd, waardoor hij zich veroorloofde de heer Raadsheer Huybrechts, die aangeduid was om de verhandelingen van de Krijgsraad, waarvoor de zaak van appellant zou behandeld worden, voor te zitten, te wraken, om reden dat deze magistraat in voorgaande zaken formeel stelling had genomen aangaande één der belangrijkste punten, die appellant ten laste gelegd worden, namelijk zijn tussenkomst bij het tot stand komen van de grote agglomeraties tijdens de bezetting;

I. Over de toelaatbaarheid:

Aangezien in dato 19 Februari l.l. de Krijgsraad een vonnis heeft gewezen, waarbij de wraking voorgedragen door appellant niet toelaatbaar wordt verklaard;

Aangezien deze beslissing steunt op de overweging dat een wraking slechts toelaatbaar kan zijn in het geval dat de magistraat tegen wien de wraking wordt voorgedragen, niet alleen zijn mening gegeven heeft over het geschil dat hem in de zaak van appellant wordt voorgelegd, doch daarenboven ook reeds stelling genomen heeft ten opzichte van de partij zelf, die de wraking opwerpt;

Aangezien deze beslissing steunt op een dubbele vergissing;

Aangezien ingevolge artikel 378 en volgende van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging, die ook toepasselijk zijn op de militaire strafrechtspleging, de procedure tot wraking tweeledig is;

Aangezien in de eerste plaats de Rechtbank uitspraak dient te doen over de toelaatbaarheid der wraking, zonder dat hierbij de grond van de betwisting zelf wordt aangeraakt en te dezer gelegenheid de Krijgsraad enkel geroepen wordt na te gaan of de wraking wordt voorgedragen in de vormen voorgeschreven door de wet en of ze zich steunt op feitelijke omstandigheden voor dewelke de wet de wraking toelaat;

Aangezien het slechts in de tweede daaropvolgende phase van de procedure is dat de Krijgsraad geroepen wordt de grond van de wraking te onderzoeken en na te gaan of de aangehaalde redenen al dan niet onder toepassing vallen van de bepalingen van artikel 378;

Aangezien de Krijgsraad zich, door het vonnis a quo, niet beperkt heeft tot de taak die de wet hem voorbehoudt gedurende de eerste phase der rechtspleging, doch uitspraak heeft gedaan over hetgeen hem slechts kan onderworpen worden in de tweede phase van de procedure;

Aangezien het inderdaad vaststaat dat de wraking door appellandt voorgebracht is geworden volgens al de vormen voorgeschreven door de wet;

Aangezien eveneens vaststaat dat de wraking gesteund is op lid 8° van artikel 378 en namelijk op het feit dat de heer Raadsheer Huybrechts in vorige gedingen als rechter kennis heeft gehad van het geschil en desaaangaande zijn mening neergeschreven heeft ingevolge zijn medewerking aan het opstellen van het vonnis van de Krijgsraad in de zaken Borginon en Groot-Brussel;

Aangezien de Krijgsraad, door de wraking niet toelaatbaar te verklaren, zonder de grond van het opgeworpen wrakingsmiddel te onderzoeken, dan ook volledig zijn macht en zijn bevoegdheid is te buiten gegaan;

Aangezien inderdaad appellandt enkel beschuldigd wordt van inbreuk op artikel 118 bis van het S.W.B. en een van de bestanddelen, die door het Openbaar Ministerie worden aangehaald tot staving van de beschuldiging er in bestaat dat appellandt, door zijn medewerking aan het tot stand komen van de grote agglomeraties onder de bezetting, zou deelgenomen hebben aan de vervorming van nationale instellingen door de vijand;

Aangezien de Krijgsraad dus de uiterst delicate vraag dient te beslechten of appellandt rechtmatig gehandeld heeft in zijn hoedanigheid als Belgisch Secretaris-Generaal, die op grond van de bepalingen van de wet van 10 Mei 1940 gerechtigd was de beslissing te nemen, die hem thans wordt verweten, dan wel of de handeling van appellandt een schuldige inbreuk vormt op artikel 118bis S.W.B.;

Aangezien juist deze speciale betwisting uitvoerig onderzocht werd in een vonnis uitgesproken op 23 October 1945 door de Krijgsraad te Brussel, onder voorzitterschap van de heer Raadsheer Huybrechts, in de zaak Borginon;

Aangezien dit vonnis van de Krijgsraad te Brussel zich over de betwisting, die zich thans in de zaak van appellandt stelt, o.a. uitlaat op de volgende wijze :

«

» Overwegende dat, bij besluit dd. 1 September 1941, getekend door Romsée, die het ambt van Secretaris-Generaal van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Volksgezondheid uitoefende, een Rijkscommissariaat voor de grote agglomeraties tijdelijk ingesteld werd bij dit Ministerie en belast met de voorbereiding en het opstellen van de besluiten en beslissingen in verband met de administratieve éénmaking van de agglomeraties Antwerpen, Brussel, Gent, Charleroi en Luik;

» Dat dit besluit niet goedgekeurd werd door de meerderheid van de Secretarissen-Generaal;

» Dat dhr Van Rijswijk eerst het ambt van Rijkscommissaris voor de grote agglomeraties aangenomen had, maar weldra er aan verzaakte nadat hij, volgens zijn getuigenis, de Secretaris-Generaal gewezen had op de ongrondwettelijkheid van het vraagstuk;

»

» en dat hij zich ook bezig hield met de vorming van de schepencolleges, namelijk te Brussel, Luik, Charleroi en La Louvière, met het technisch uitwerken der besluiten en met het voorbereiden van andere ontworpen éénmakingen, dat het aan zijn zeer actief optreden met Romsée grotendeels te wijten is dat die unificaties verwezenlijkt werden en dat hij dus waarlijk die feiten uitgevoerd heeft of aan de uitvoering ervan rechtstreeks medegewerkt heeft (art. 66 van het SWB);

» Overwegende, dat die zo verregaande maatregel klaarblijkelijk buiten de bevoegdheid der Secretarissen-Generaal viel;

»

» Dat Dauricourt in zijn werk « La Trahison », verschenen na de bevrijding, doch waarvan betichte gewag maakt in zijn besluiten, de stellige mening uitdrukt dat het oprichten van de grote agglomeraties wel de misdaad uitmaakt van deelneming aan het vervormen door de vijand van wettelijke inrichtingen of instellingen (nrs 437 en 438);

» Overwegende, dat de werkelijkheid met die leer strookt, daar die oprichting niet alleen door de vijand ingegeven werd, maar feitelijk door hem en in zijn uitsluitend belang doorgedreven werd, met de medewerking van enkele Belgen, onder de dekmantel der schijnwettelijkheid;

»

» Overwegende weliswaar, dat de bedrijvigheid van het Rijkscommissariaat op bevel van Romsée gestaakt werd voordat die dwangmaatregelen getroffen werden maar dat dit optreden van de bezetter deed uitschijnen dat de besproken hervormingen werkelijk van Duitse afkomst waren en ten gerieve van de vijand geschieden;

» Overwegende ook, dat het éénmaken het weren van ongewenste elementen, en onder meer van de gemeentebesturen van het vooroorlogs regime, en hun vervanging door partijgangers der nieuwe orde mogelijk gemaakt heeft, zoals de dienstdoende Directeur Generaal Croonenberghs het schreef in een nota aan Romsée; »

Aangezien deze beschouwingen voorkomen tussen een hele reeks andere overwegingen waarop het vonnis van de Krijgsraad zich steunt om aan te tonen dat de oprichting van de grote agglomeraties wel degelijk zou vallen onder toepassing van artikel 118bis S.W.B.;

Aangezien de grond van wraking voorzien in lid 8° van artikel 378 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging steunt op het feit dat het niet te verenigen is met een goede gerechtigheid dat een magistraat, die reeds over een dergelijke speciale en delicate betwisting geschreven of geoordeeld heeft, daarvan opnieuw zou kennis nemen, omdat hij, om logisch te zijn met zich zelf, noodzakelijkerwijze dezelfde stelling moet innemen en bijgevolg niet meer vrij is in de appreciatie van de hem onderworpen feiten;

Aangezien de rechtsleer zich desaaangaande als volgt uitdrukt :

«

» Le juge peut être récusé s'il a déjà donné son opinion sur le procès ou a manifesté un préjugé qui l'empêche de juger librement.

» Il en est ainsi si le juge a donné conseil, plaidé, ou écrit sur le différend, s'il en a précédemment connu comme juge...

» On peut craindre dans tous les cas qu'il ne soit plus entièrement libre dans son jugement, qu'il soit influencé par l'opinion qu'il a précédemment manifestée. »

(Glasson et Tissier, Procédure Civile, t. I, p. 141/2.)

« On peut craindre, enfin, quelquefois, que le juge ait enchainé son opinion et ne soit plus maître de son jugement. On peut donc le récuser : 1) s'il a consulté, plaidé ou écrit sur le différend; 2) s'il en a précédemment connu comme juge ou comme arbitre » (Garsonnet et César Bru : Traité de Procédure, t. III, n° 501).

« Un double motif a inspiré cet article :

» D'une part on craint qu'un préjugé ne se soit formé dans l'esprit du juge; de l'autre, on a redouté que l'amour propre de ce magistrat ne se soit engagé par la décision qu'il a précédemment rendue » (Daloz,

Suppl. au Répertoire, Verbo Récusation, n° 47, art. 378, 8°).

Aangezien het onbetwistbaar is dat in het tegenwoordig geding de gewraakte magistraat betreffende de betwisting te weten of het oprichten der grote agglomeraties al dan niet valt onder toepassing van artikel 118bis door het vonnis inzake Borginon van 23 October 1945 uitdrukkelijk en uitvoerig zijn mening heeft te kennen gegeven; dat hij bijgevolg thans niet meer vrij is de hem voorgelegde feiten in de zaak van appellant te beoordelen en noodzakelijkerwijze verplicht is, om consequent te zijn, ten opzichte van appellant de stelling in te nemen die hij vroeger betreffende dezelfde betwisting heeft uiteengezet en neergeschreven in het vonnis dat onder zijn voorzitterschap werd uitgesproken;

Aangezien het dus onbetwistbaar is dat de wraking ten allerminste toelaatbaar moest verklaard worden;

II. Ten gronde :

Aangezien trouwens, zelfs wanneer zou worden aangenomen dat de Krijgsraad, die het vonnis a quo uitsprak, verder mocht gaan dan de wet voorziet en, reeds in het vonnis betreffende de toelaatbaarheid der wraking, de grond dezer wraking mocht onderzoeken, zoals in het vonnis a quo gebeurd is, ook dan berust dit vonnis op een klaarblijkelijke vergissing;

Aangezien inderdaad, wanneer men aanneemt dat de wraking slechts toelaatbaar is wanneer de gewraakte magistraat niet alleen stelling genomen heeft ten opzichte van een principesquestie, maar ook de persoon zelf van appellant bij deze beslissing betrokken heeft, het voldoende blijkt uit het vonnis van 23 October 1945 inzake Borginon, dat de Krijgsraad, voorgezeten door de heer Raadsheer Huybrechts, door bedoeld vonnis inderdaad ook tegen appellant persoonlijk stelling genomen heeft;

Aangezien inderdaad uitdrukkelijk in bedoeld vonnis wordt verklaard dat de handeling gesteld door Romsée bij de oprichting der grote agglomeraties, onwettig en strafbaar was; dat in de considerans de uitdrukking : « met de medewerking van enkele Belgen » ontegensprekelijk in de eerste plaats slaat op appellant, die als Belgisch Secretaris-Generaal zelfstandig en onafhankelijk de oprichtingsbesluiten trof, maar aldus in bedoeld vonnis beledigend bestempeld wordt als handlanger van de vijand; dat de naam van appellant Romsée tot zesmaal toe in het vonnis uitdrukkelijk vermeld is geworden en dat bijgevolg, zelfs wanneer men volledig met de beschouwingen van het vonnis a quo zou instemmen, het duidelijk is dat ook tegen appellant persoonlijk door de Krijgsraad stelling is genomen in het vonnis van 23 October 1945;

Aangezien de wetgever, door de wrakingsprocedure, juist heeft willen beletten dat een advies zou gegeven worden of een beslissing getroffen door een rechter wiens mening is gevormd en reeds officieel tot uiting kwam bij een vroegere gelegenheid (Cass. fr., 8 Febr. 1897, Pas. I, 87);

Aangezien deze « ratio legis » hare strenge uitdrukking vindt in de aanhef van lid 8° van artikel 378 W.B.R., waarbij o.m. bepaald wordt dat het voor de wraking reeds voldoende is dat de rechter over het geschil eenvoudig « geschreven » heeft, zelfs buiten alle rechtspleging;

Aangezien reeds alleen bij toepassing van die bepaling ontegensprekelijk in hoofde van de heer Raadsheer Huybrechts een wrakingsgrond aanwezig is, om over het geschil, met betrekking tot appellant, « geschreven » te hebben in de ongunstige bewoordingen, vervat in het vonnis van 23 October 1945;

Aangezien de wrakingsgrond zich met des te meer kracht opdringt wanneer de meningsuiting, zoals hic et

nunc, geschreven is, niet privaas buiten de ambtsuitoefening, maar officieel en plechtig is het vonnis over het geschil waarvan de rechter kennis heeft gehad;

Aangezien immers verondersteld moet worden dat een zienswijze, neergeschreven in de officiële uitoefening van een hoogst verantwoordingsvolle zending, het resultaat is van doordringend nadenken en rijp overleg, zodat een latere wijziging van een in dergelijke omstandigheden ingenomen standpunt, onwaarschijnlijk voorkomt en derhalve een onbevangen berechting praktisch onmogelijk maakt;

Aangezien de wet, de rechtsleer en de rechtspraak geen beperkingen brengen aan de draagwijdte van het woord « geschreven », dat dus in zijn natuurlijke draagwijdte en in verband met de « ratio legis » dient uitgelegd te worden;

Aangezien daarenboven in feite gebleken is in welke mate de heer Raadsheer Huybrechts ten opzichte van appellant beïnvloed is door de zienswijze die hij in het vonnis van 23 October 1945 neergeschreven heeft;

Aangezien inderdaad deze magistraat op 8 October 1945 appellant als getuige gehoord heeft inzake Borginon, maar naderhand op 9 Maart 1946 in zijn hoedanigheid van Voorzitter van de Krijgsraad ter openbare zitting verklaard heeft dat het hem niet meer paste de getuigenis van appellant te ontvangen;

Aangezien deze gewijzigde houding, die onbetwistbaar getuigt van vooringenomenheid ten opzichte van appellant, alleen het gevolg kan zijn van de overtuiging die de heer Raadsheer Huybrechts ondertussen gekregen heeft en officieel neerschreef in het vonnis van 23 October 1945;

Aangezien anderzijds het volledig dossier der zaak Borginon van ambtswege gevoegd werd bij het dossier van appellant om integrerend deel uit te maken van dezes proceszaak;

Aangezien uit al die feitelijke bestanddelen en omstandigheden ten overvloede blijkt dat het hier niet gaat om twee verschillende zaken, maar dat het integendeel gaat, in beide gevallen, over één en hetzelfde geschil, waarvan alle samenstellende bestanddelen dezelfde zijn en waarmede de persoon van appellant zo onafscheidbaar verbonden is dat zijn persoonlijke handelingen reeds in het vonnis van 23 October 1945 voor strafbaar gehouden worden;

Aangezien derhalve de huidige proceszaak, op dat bijzonder en belangrijk punt, de herhaling is van het vorig rechtsgeding, waarvan de feiten het wezenlijk en beslissend bestanddeel zijn van het huidig geding (Cass. fr. 1881, S. 1881, I, 417; D. P. 1881, I, 218);

Aangezien daarenboven rechtsleer en rechtspraak uitdrukkelijk verklaren dat de wrakingsgronden van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging met een bijzondere nauwgezetheid en gestrengheid hun analogische toepassing moeten vinden op het gebied der strafrechtspleging;

Aangezien immers op strafrechtelijk gebied het recht tot wraking essentieel verbonden is met het recht van verdediging (Faustin-Hélie, Instruction Criminelle, t. VI, n° 2766, p. 463; Cass. fr. 13 Februari 1946, D. P. I, 153);

Aangezien inderdaad de zending, die de rechter in strafzaken vervult, grondig verschillend is van deze van de rechter in burgerlijke zaken en handelszaken, zodat de rechtsbeginselen en het rechtsbewustzijn met aandrang vergen, in het belang zelf van een onaanvechtbare rechtsbedeling, dat er wraking van de strafrechter zij, van zodra deze laatste zijn mening over het geschil ten opzichte van de betichte ondubbelzinnig heeft geuit, ofelijk gegeven heeft van enig vooroordeel, dat hem belet in de zaak vrij en onbevangen recht te spreken;

Aangezien het ongerecht ware een betichte de wezenlijke waarborgen ener goede rechtsbedeling te weigeren;

Aangezien het in deze voorwaarden niet denkbaar is dat zou kunnen aanvaard worden dat het recht tot wraking van appellant niet zou mogen uitgeoefend worden ten opzichte van de heer Raadsheer Huybrechts, die als Voorzitter van de Krijgsraad een vonnis neerschreef en uitsprak, waarin de naam van appellant tot zesmaal toe vermeld wordt en waarin dezes persoonlijke handelingen onwettig en strafbaar genoemd worden;

Om deze redenen :

Besluit appellant dat het het Krijgshof behage, het beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren;

het vonnis a quo te hervormen;

de wraking van de heer Raadsheer Huybrechts in de zaak van appellant toelaatbaar te verklaren;

en te zeggen dat de procedure van wraking verder zal worden behandeld ingevolge de bepalingen der wet.

4.

ARREST VAN HET KRIJGSHOF TE BRUSSEL

8 Maart 1947.

Voorzitter : M. Poupplez de Kettenis.
O. M. : M. Ost.

Gezien de uitgifte der akte ontvangen ter Griffie van de Krijgsraad te Brussel de 15 Februari 1947, waarbij betichte voornoemd de Raadsheer Huybrechts verklaart te wraken als rechter in de zaak aanhangig tussen de heer Auditeur-Openbaar Ministerie en hem;

Gezien het beroep aangetekend door de betichte de 24 Februari 1947 door akte neergelegd ter griffie van de Krijgsraad te Brussel, beroep ingediend tegen het vonnis uitgesproken door de Krijgsraad te Brussel de 18 Februari 1947, welk vonnis onder aanhaling van artikels 1 van het Koninklijk Besluit van 26 Augustus 1939; 16, 58, 67, 141 van de wet van 15 Juni 1899; 1, 2, 3, 5, 6, 8, 10, 12 van de besluit-wet van 26 Mei 1944; 378, 8°, 390 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering; 7, 38, 40 van het Strafwetboek; 1 van de wet van 24 Juli 1921, gewijzigd door artikel 1 van de wet van 27 December 1928; 11, 18, 31, 35, 36, 37, 41, 68 alinea 1 van de wet van 15 Juni 1935;

rechtdoende, verklaart de voorgedragen wraking niet toelaatbaar,

bepaalt dat heer Raadsheer Huybrechts in de zaak zal blijven,

verwijst de wraker in een geldboete van 100,— fr., gebracht op 700,— fr. of ene maand vervangende gevangenisstraf;

zegt dat er geen aanleiding bestaat de opgelegde boete bij lijfswang invorderbaar te verklaren; veroordeelt wraker bovendien tot de kosten, zijnde 73,50 fr.;

Gehoord de heer Voorzitter in zijn verslag;

Gehoord de heer Ost, Advocaat-Generaal, in zijn vordering;

Overwegende dat het beroep regelmatig in de vorm is en in het wettelijk termijn aangetekent is geweest;

Overwegende, dat het ten onrechte is dat beroeper beweert, dat de eerste rechter, de redenen op de welke de wraking gegrond is, zou onderzocht heb-

ben, als wanneer hij eerst had moeten beslissen op de « toelaatbaarheid » over de wraking en dan bij nieuwe beslissing over de gegrondheid zelve der wraking oordelen;

Overwegende dat om over de « toelaatbaarheid » der wraking te beslissen de rechter moet nagaan of de aangehaalde redenen tot wraking in de gevallen voorzien door artikel 378, 8° van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging begrepen zijn;

Overwegende dat, dit onderzoekende, de eerste rechter vastgesteld heeft dat artikel 378, 8° niet van toepassing is en dan ook de wraking niet toelaatbaar verklaard heeft, en dan ook niet verder de grond der aangehaalde redenen onderzocht heeft, redenen welke immers dezelfde zijn als degene door wraker breedvoerig in zijn beroepsakte hernomen, onder rubriek « ten gronde »;

Overwegende dat de gevallen waarin de wraking toelaatbaar en aanneembaar is stipt aangewezen zijn en dat zij niet kunnen of mogen uitgebreid worden;

Overwegende dat zoals ten rechte de eerste rechter het vaststelt opdat artikel 378, 8° van toepassing kan zijn, het geschil het zelfde moet zijn en hangend zijn tussen de zelfde personen en zonder toepassing is, als het geldt over verschillende gedingen, hangend tussen andere personen, hetgeen wel het geval is in zake;

Overwegende dat het dan ook, met rechte is dat de eerste rechter de vraag tot wraking niet « toelaatbaar » heeft verklaard;

Overwegende, dat er dan ook niet dient de besluiten ten gronde door beroeper genomen, te onderzoeken;

.....

Om deze redenen,

Het Hof, uitsprekende in tegenwoordigheid van beroeper.

Gezien artikels 7 van de besluit-wet van 26 Mei 1944, 24 van de wet van 15 Juni 1935, 392 van het wetboek van burgerlijke rechtspleging,

Ontvangt het beroep er recht op doende,

Zegt het beroep ongegrond, wijst het af en bevestigt het bestreden vonnis;

Veroordeelt wraker in de beroepskosten, zijnde 168 frank.

5.

VOORZIENING IN VERBREKING

Aan de Heren Eerste Voorzitter, Voorzitter en Raadsheren bij het Hof van Verbreking.

Geeft met eerbied te kennen, ondergetekende Gerard Romsée, gehuisvest te Schaarbeek, Paleizenstraat, 11, doch thans verblijvende in de Gevangenis te Sint-Gillis; dat hij door de heer Krijgsauditeur gedagvaard werd om op 17 Februari 1947 te verschijnen voor de eerste Vlaamse Kamer van de Krijgsraad te Brussel, vergezeten door de heer Raadsheer Huybrechts;

dat hij, bij akte ter griffie van 15 Februari, verklaard heeft de heer Raadsheer Huybrechts te wraken als rechter in zijn proceszaak;

dat, bij vonnis dd. 19 Februari, de Krijgsraad de voorgedragen wraking ontoelaatbaar heeft verklaard, met verwijzing van wraker in een geldboete van 700,— frank of een maand vervangende gevangenisstraf, en

afwijzing van de eis tot lijfswang voor invordering der geldboete;

dat, op beroep van verzoeker, de Vlaamse Kamer van het Krijgshof, bij arrest van 8 Maart, het beroep afwijst, het bestreden vonnis bevestigt en daarenboven de boete invorderbaar verklaart bij lijfswang, vastgesteld op één maand;

dat dit arrest, door een verzwaring der straf uit te spreken na het vonnis a quo zonder meer bevestigd te hebben, de wet verkracht heeft en derhalve een klaarblijkelijke grond tot verbreking oplevert;

dat evenwel de minuut van het arrest ter griffie neergelegd, deze grond van verbreking niet meer bevat, daar zij niet meer vermeldt dat de boete bij lijfswang invorderbaar verklaard wordt;

dat de minuut derhalve niet overeenstemmend is met het ter zitting uitgesproken arrest, dat alleen rechtskracht heeft (Rép. prat. Ve Jugements et arrêts, n° 228);

dat, wanneer de minuut van een vonnis niet overeenstemt met hetgeen ter zitting uitgesproken werd, een eis tot valsverklaring der minuut kan ingesteld worden (Rép. prat., id., n° 232; Cass. 20-6-56; Pas. I, 340);

dat verzoeker een ontegensprekelijk belang heeft bij de valsverklaring der minuut om de verbreking te kunnen vervolgen van het ter zitting uitgesproken arrest, waarbij zijn eis afgewezen werd (Faurès n° 306);

dat verzoeker, door alle rechtsmiddelen, getuigen inbegrepen, het bewijs aanbiedt van volgende ter zake dienende feiten:

1. dat de Voorzitter van de zetel, bij het wijzen van het arrest, in het beschikkend gedeelte de woorden uitgesproken heeft: «... zegt het beroep ongegrond, wijst het af en bevestigt het bestreden vonnis»;
2. dat precies op dat ogenblik de tweede burgerlijke magistraat de Voorzitter, op duidelijk hoorbare wijze, ingefluisterd heeft de woorden: «boeten invorderbaar bij lijfswang vastgesteld op 1 maand»;
3. dat de Voorzitter voortwijzende de woorden uitgesproken heeft: «boete invorderbaar bij lijfswang vastgesteld op één maand; veroordeelt wraker in de beroepskosten, zijnde 168 frank».

Om deze redenen:

behave het U verzoeker toelating te verlenen om de inschrijving ter zake van valsheid in te stellen tegen de minuut van het vermelde arrest van 8 Maart 1947 en te zeggen dat de procedure tot valsverklaring verder zal behandeld worden overeenkomstig de wet.

Brussel, de 22 Maart 1947.

6. VERKLARING INGEZONDEN DOOR BETICHTE VOOR DE BEHANDELING DER ZAAK BIJ VERSTEK

Ik ben verplicht geweest tegen de Voorzitter van de Krijgsraad een akte van wraking voor te dragen, gesteund op het feit dat hij, de 25e October 1945, een vonnis heeft gewezen, waarin ik tot zesmaal toe ben vernoemd, waarin mijn houding bij de oprichting der grote agglomeraties onwettig en strafbaar wordt verklaard, waarin ik bestempeld word als een handlanger van de bezetter.

Door die uitspraak heeft de Voorzitter van de zetel, zonder mijn dossier te kennen, dermate stelling genomen tegenover mij persoonlijk, dat hij zich in de juridische en morele onmogelijkheid geplaatst heeft om nog met rechterlijke onpartijdigheid mijn zaak te kunnen berechten.

Een arrest van het Krijgshof heeft de voorgedragen

wraking ontoelaatbaar verklaard, zonder evenwel de grond zelf der wraking te onderzoeken.

Tegen dat arrest heb ik een dubbele rechtspleging in Verbreking ingesteld: 1) een voorziening in Verbreking, gesteund op het feit dat de wraking ontoelaatbaar werd verklaard, op gronden die een schending zijn van de wet; 2) een eis tot valsverklaring, gesteund op het feit dat het arrest ter griffie neergelegd niet gelijkluidend is met het arrest dat ter zitting werd uitgesproken.

Het arrest, dat de wraking afwijst, is derhalve tot op heden niet in kracht van gewijsde gegaan.

Dat de zaak ten gronde in behandeling genomen wordt, zonder wijziging der samenstelling van de zetel, is de miskenning van een der wezenlijke waarborgen ener onaanvechtbare rechtsbedeling, waarop ieder betichte, naar recht en billijkheid, een onafwijsbare aanspraak heeft.

Zolang, bij de samenstelling van de zetel, geen rekening gehouden wordt met de fundamentele rechten mijner verdediging, zal ik gebruik maken van alle middelen van daadwerkelijk verzet, die het wetboek mij ter beschikking stelt, om tegen die rechtswijering met uiterste krachtadigheid protest aan te tekenen.

Noodgedwongen trek ik mij bijgevolg uit de gerechtszaal terug doch niet vooraleer uiting te hebben gegeven aan de verwachting dat mij spoedig gelegenheid moge geboden worden te verschijnen voor een ander samengestelde Krijgsraad, die mij, zonder vooringenomenheid noch vooroordeel, zal kunnen horen in de beslissende middelen van verdediging, die ik te gelegener tijd zal voordragen.

7. VONNIS BIJ VERSTEK

Het vonnis bij verstek bevat geen bijzondere beschouwingen en bepaalt er zich toe te verklaren dat de feiten der betichting bewezen zijn.

8. BESLUITEN GENOMEN DOOR BETICHTE BIJ DE BEHANDELING DER ZAAK NA VERZET EN STREKKENDE TOT HET DOEN HOREN VAN GETUIGEN TER ONTLASTING

Aangezien het de bedoeling van betichte is een reeks getuigen ter ontlasting te doen horen, namelijk de 156 getuigen vermeld op de lijst te dien einde door betichte opgesteld;

Aangezien betichte er ten stelligste op gerekend had dat, zoals gebruikelijk, de Heer Auditeur Generaal naast de getuigen ten laste eveneens de getuigen ter ontlasting zou oproepen om ter zitting te verschijnen;

Aangezien betichte zijn definitieve lijst slechts heeft kunnen opstellen na de zitting van Vrijdag, 9 Mei, daar het slechts op deze datum is dat de Heer Auditeur Generaal zo welwillend geweest is de lijst der getuigen van de beschuldiging aan de verdediging mede te delen;

Aangezien, wanneer de verdedigers van betichte aan de Heer Auditeur Generaal op Vrijdag, 9 Mei, gevraagd hebben voor de dagvaarding van de getuigen ter ontlasting te willen zorgen, de Heer Auditeur Generaal heeft verklaard dat het niet in zijn bedoeling lag enige getuige van de verdediging op te roepen;

Aangezien deze verklaring voor de verdedigers van betichte een zeer grote verrassing geweest is, daar tot nog toe niets had kunnen laten vermoeden dat de Heer Auditeur Generaal ten opzichte van de getuigen ter ontlasting deze houding zou aannemen;

Aangezien het vanzelfsprekend ondenkbaar is dat de getuigen ter ontlasting niet zouden worden gehoord,

daar zulks een onaanneembare schending zou zijn van de rechten der verdediging;

Aangezien betichte in de volstreckte onmogelijkheid verkeert de getuigen zelf per deurwaarder te dagvaarden, daar dergelijke dagvaarding van de menigvuldige getuigen, die hij in zijn voordeel meent te moeten doen horen, een zeer belangrijke uitgave zou vergen;

Aangezien de bezittingen van betichte onder sekwesteraar staan en hij volstrekt over niet de minste middelen beschikt om de uitgave te doen van het dagvaarden van de getuigen;

Aangezien het dan ook zou behoren dat de Krijgsraad aan de Heer Auditeur Generaal opdracht zou geven al de getuigen ter ontlasting, vermeld op de lijst voorgebracht door betichte, ambtshalve ter zitting te dagvaarden;

Aangezien voor het geval deze maatregel door de Krijgsraad niet zou bevolen worden, er aanleiding zou bestaan de debatten te schorsen ten einde aan betichte de gelegenheid te geven de vereiste procedure in te dienen tegen de dienst van het sekwesteraar om van deze de nodige middelen te bekomen om tot de dagvaarding van de getuigen te kunnen overgaan;

Aangezien in bijkomende orde betichte vraagt aan de Krijgsraad hem het voordeel der kosteloze rechtspleging toe te staan, ten einde zijn getuigen ter ontlasting regelmatig te doen dagvaarden;

Om deze redenen :

Behage het de Krijgsraad,

1) In hoofdorde : te bevelen dat de Heer Auditeur Generaal al de getuigen ter ontlasting, vermeld op de lijst van betichte, ambtshalve zal dagvaarden om gehoord te worden op de zitting welke hiervoor nuttig zal in aanmerking komen;

2) In bijkomende orde, te bevelen dat de debatten zullen geschorst worden tot nadat betichte de gelegenheid zal hebben gehad de vereiste procedure in te stellen tegen de dienst van het sekwesteraar, ten einde de nodige middelen te bekomen om de getuigen ter ontlasting vermeld op de voorgebrachte lijst per deurwaarder te doen dagvaarden;

3) In meer bijkomende orde, aan betichte het voordeel der kosteloze rechtspleging te willen toestaan ten einde hem toe te laten de getuigen ter ontlasting vermeld op de voorgebrachte lijst per deurwaarder te doen dagvaarden; dientengevolge een of meer deurwaarders aan te stellen die zullen gelast zijn kosteloos de bijstand van hun ambt te verlenen.

Brussel, de 12 Mei 1947.

9. VONNIS GEVELD OP DE VORIGE BESLUITEN

KRIJGSRAAD TE BRUSSEL

1e Vlaamse Kamer. — 14 Mei 1947.

Voorzitter : M. Huybrechts.

O. M. : M. Schuermans.

Pl. : Mrs R. Logelain, R. Victor en F. Van der Elst.

Gezien de besluiten nedergelegd door betichte ter zitting van 12 dezer en strekkende...

1° in hoofdzaak tot...

Gehoord Mr Victor...

Gehoord betichte...

Gehoord dhr Schuermans, substituut auditeur-generaal, die verklaard heeft dat de getuigen die reeds in deze zaak tijdens de rechtspleging bij verstek ter zitting gehoord werden en vermeld zijn op

de getuigenlijst waarvan hierboven sprake door zijn ambt zullen gedagvaard worden;

dat dus gevolg gegeven wordt aan de eisen van betichte, wat betreft getuigen Van der Meulen en De Nayer;

Wat de 154 andere getuigen betreft;

Overwegende dat, naar luid van artikel 190, van het W. S. R. Pl., de getuigen voor en tegen zo nodig gehoord worden;

Overwegende dat de betichte zowel als het O. M. en de Burgerlijke Partij het recht heeft getuigen te doen horen door de Krijgsraad, zonder dezes voorafgaandelijke toestemming;

dat het getal der te horen getuigen niet beperkt wordt door de wet, maar dat de Rechtbanken alle misbruiken dienen te beletten en daartoe de rechten der verdediging en de andere noodwendigheden ener goede gerechtigheid in aanmerking dienen te nemen;

dat de parketten dikwijls de getuigen ter ontlasting en de getuigen der beschuldiging samen laten dagvaarden of waarschuwen, doch dat zij door geen enkele wetsbepaling verplicht zijn zulks te doen voor de getuigen ter ontlasting;

dat de Rechtbanken maatregelen mogen bevelen om een onvolledig onderzoek te doen aanvullen;

dat zij oppermachtig de gepastheid van deze maatregelen en nml. van het verhoor van getuigen beoordelen, en zo doende, als enige leiddraad de ontdekking der volledige waarheid mogen aannemen;

dat een partij de rechtspleging niet mag belemmeren door laattijdige verzoeken tot uitstel of schorsing, om getuigen te doen horen, wanneer alle tijdverzuim en vertraging aan hare nalatigheid te wijten is;

dat betichte vanaf 5 April 1947, datum der betekening van het vonnis tegen hem bij verstek gevelde, of ten minste vanaf 14 April, datum van zijn verzet tegen dit vonnis, kennis heeft kunnen nemen van de bundel en nml. reeds lang de namen der getuigen die ter zitting gehoord werden tijdens de rechtspleging bij verstek heeft gekend of kunnen kennen;

dat hij reeds lang in de gelegenheid gesteld werd de lijst der getuigen ter ontlasting op te stellen en zich tot het O. M. te wenden om die getuigen te doen dagvaarden, zonder de mededeling der getuigen van de beschuldiging af te wachten;

dat niet beweerd wordt door betichte dat het gewenst getuigenverhoor veroorzaakt werd door omstandigheden ontstaan tijdens de huidige rechtspleging op verzet;

dat aan de Krijgsraad zelfs niet de minste inlichting verschaft werd nopens de draagwijdte van het gevraagd verhoor;

dat de betichte ontegensprekelijk de meeste der 154 getuigen bij gewone brief nuttig kan waarschuwen om ze ter zitting te doen verschijnen;

dat het hem vrij staat zich tot de Dienst van het Sekwesteraar te wenden om de nodige middelen te bekomen ten einde andere getuigen te doen dagvaarden;

dat het feit dat zijn goederen onder sekwesteraar gelpaast zijn hem niet in staat van onvermogen stelt;

dat het dus niet mogelijk is hem de kosteloze rechtspleging toe te staan;

Om deze beweegredenen;

Zegt dat het verhoor der getuigen der beschuldiging zal voortgezet worden;

zegt dat er geen aanleiding is tot het bevelen dat de Heer Auditeur al de getuigen ter ontlasting vermeld op de lijst van betichte, ambtshalve zal dagvaarden...

noch tot het toestaan der kosteloze rechtspleging aan betichte;

zegt dat er vanaf Woensdag, 28 dezer, om 9 uur in de voormiddag en zo nodig op de daaropvolgende dagen zal overgegaan worden tot het verhoor der getuigen ter ontlasting die betichte ter zitting zal doen verschijnen.

10.

NIEUWE BESLUITEN GENOMEN DOOR BETICHTE NA HET VONNIS VAN 14 MEI 1947

Aangezien de Krijgsraad zo pas een vonnis heeft uitgesproken waarin niet ingegaan wordt op het verzoek van betichte te horen bevelen aan het O. M. dat de door betichte opgegeven getuigen ter ontlasting door dit O. M. zouden worden gedagvaard;

Aangezien weliswaar bedoeld vonnis aan betichte de gelegenheid geeft zelf deze getuigen ter ontlasting ter zitting op te roepen;

Aangezien echter betichte over niet de minste middelen beschikt om de menigvuldige getuigen die hij voor zijn verdediging onontbeerlijk acht per deurwaarder te doen dagvaarden;

Aangezien het Ambt van het Sequester ook over geen likwiditeiten beschikt om de kosten van deze dagvaardingen te betalen, daar gans het patrimonium van betichte uitsluitend bestaan uit onroerende goederen en er dus geen beschikbaar geld is om deze kosten te dekken;

Aangezien het zo pas gevelde vonnis gewag maakt van de mogelijkheid voor betichte een belangrijk getal getuigen ter ontlasting op te roepen door eenvoudig schrijven; aangezien echter eerst en vooral dient opgemerkt dat geen enkele der aangezochte getuigen enige verplichting zou hebben om deze oproeping te beantwoorden;

Aangezien vooral dient aangemerkt te worden dat vele van de opgegeven getuigen ambtenaren zijn der administratie, aan dewelke betichte over talrijke feiten, zeer preciese vragen te stellen heeft;

Aangezien geredelijk kan aangenomen worden dat deze getuigen, reeds wegens het feit der functie die zij in de administratie vervullen geenszins geneigd zullen zijn om spontaan op eenvoudig verzoek van betichte ter zitting te verschijnen;

Aangezien de beslissing genomen door de Krijgsraad op de besluiten van betichte deze in de onmogelijkheid stelt zijn verdediging naar behoren voor te brengen en dat, alhoewel het zo pas gevelde vonnis in beginsel het volle recht van betichte erkent, zijn getuigen ter ontlasting te doen horen, hem door ditzelfde vonnis de praktische mogelijkheid ontzegd wordt deze getuigen te verplichten ter zitting te verschijnen;

Aangezien tevergeefs in het zopas gevelde vonnis beweerd wordt dat betichte in gebreke zou zijn gebleven zijn getuigen ter ontlasting bij tijds op te geven;

Aangezien tegen alle gebruiken in de behandeling der zaak ten gronde onmiddellijk aangevangen is, de dag zelf van het inleiden van het verzet en de heer Krijgsauditeur slechts op Vrijdag, 9 Mei, aan de verdedigers van betichte verklaarde dat hij, weer tegen alle gebruiken in, niet bereid was de getuigen ter ontlasting van betichte op te roepen;

Aangezien het stellig is dat vele van de opgegeven getuigen op eenvoudig verzoek van betichte niet ter zitting zullen verschijnen, omdat zij niet zullen wensen te antwoorden op zeer nauwkeurige vragen die betichte hen in het belang van zijn verdediging wenst te stellen;

Aangezien het aan betichte onmogelijk is zich in deze voorwaarden verder op behoorlijke wijze te verdedigen en hij ten eerste protest aantekent tegen de krenking van zijn recht op volwaardige en volledige verdediging;

Aangezien betichte dan ook wenst beroep aan te tekenen tegen de uitgesproken beslissing en hij daarom vraagt de debatten te schorsen tot nadat het Krijgshof zal uitspraak gedaan hebben over de betwisting;

Om deze redenen;

Behage het de Heer Voorzitter en Heeren Leden van de Krijgsraad, de debatten te schorsen tot nadat het Hof uitspraak zal gedaan hebben over het beroep van betichte.

Brussel, 14 Mei 1947.

11.

VONNIS GEVELD OP DE VORIGE BESLUITEN

KRIJGSRAAD TE BRUSSEL

1e Vlaamse Kamer. — 20 Mei 1947.

Voorzitter : M. Huybrechts.

O. M. : M. Schuermans.

Pl. : Mrs R. Logelain, R. Victor en F. Van der Elst.

Gezien het vonnis alvorens recht te doen gevelde door de Krijgsraad op 14 dezer;

Gezien de besluiten neergelegd op zelfden datum door betichte;

Overwegende dat betichte in die besluiten beweert dat de toestand van zijn patrimonium hem niet toelaat getuigen ter ontlasting te doen dagvaarden;

dat die omstandigheid hem nochtans niet belet had bij besluiten neergelegd op 12 dezer, in bijkomende orde de Krijgsraad te verzoeken de rechtspleging te schorsen om hem toe te laten tot die dagvaarding over te gaan, zo er geen gevolg gegeven werd aan zijn eis in hoofdorde gesteld en strekkende tot het doen bevelen dat het O. M. zich niet met die dagvaarding zou gelasten;

Overwegende dat betichte in zijn besluiten d.d. 14 dezer het inzicht uit tegen voormeld vonnis beroep aan te tekenen en de Krijgsraad verzoekt de debatten te schorsen tot dat het Krijgshof over dit beroep uitspraak zal gedaan hebben;

Overwegende dat de Krijgsraad in dit vonnis geen mening nopens de grond van de zaak heeft doen kennen, noch heeft laten vermoeden;

dat betichte zulks ook niet beweert;

dat dit vonnis slechts voorbereidend is en dat het beroep tegen een dergelijk vonnis eerst na de uitspraak ten gronde mogelijk is, naar luid van art. 31, 451 en 452 van het W. B. R. Pl., ook toepasselijk in strafzaken (zie nml. Pandectes belges V^e jugement interlocutoire, préparatoire (Matière répressive) nr 3 en 38);

dat het beroep van betichte van alle schorsende kracht ontbloomt is en slechts als een verdragingsmiddel voorkomt, dat de Krijgsraad niet mag gedogen;

De Krijgsraad;
Zegt dat de debatten niet zullen geschorst worden...

12. VERKLARING AFGELEGD DOOR BETICHTE TER ZITTING VAN 20 MEI, NA DE UITSpraak VAN BOVENSTAAND VONNIS

Tegen een gevestigd gebruik in, heeft de Beschuldiging mij onverwacht de verplichting opgelegd de dagvaarding mijner getuigen zelf te bekostigen, alhoewel ik door haar eigen toedoen van gans mijn bezit beroofd ben en zij dus weet dat ik in de feitelijke onmogelijkheid verkeer de onkosten te dragen.

De Beschuldiging pleegt aldus met kennis van zaken een aanslag op het onvervreemdbaar recht van verdediging, dat den betichte gewaarborgd wordt in elken rechtsstaat.

Niet zonder reden is de Beschuldiging erg ontstemd over het verloop van deze zaak. Zij zag zich genoopt af te zien van de helft harer getuigen. Zij moest vaststellen hoe het tegensprekelijk verhoor van de haar nog overblijvende getuigen een gunstige wending nam voor de verdediging.

Met iedere zitting verbeterde het klimaat van deze proceszaak: leugen en laster zijn uiteindelijk niet bestand tegen de werkelijkheid der feiten.

Reeds had het achtbaar orgaan der wet, in zijn vorig requisitoir, aangekondigd dat mijn talrijke getuigen niets aan de zaak zouden vermogen te wijzigen.

Inderdaad, Mijnheer de Auditeur-Generaal, vermits U voornemens was mij te verhinderen ze ter zitting te doen verschijnen.

Na de incidenten, die zich in deze zaak reeds voordeden, had ik verwacht dat de Krijgsraad mij de gelegenheid zou geboden hebben een onder alle oogpunten volledige verdediging voor te dragen.

Die verwachting is thans door twee opeenvolgende beslissingen volledig en onherroepelijk teleurgesteld.

Een verminkte verdediging is geen verdediging.

De eerbied die ik de Krijgsraad verschuldigd ben, de plicht die ik heb te opzichte van mijn verdediging, verbieden mij verder deel te nemen aan een behandeling, die van heden af nog alleen in schijn kan tegensprekelijk zijn, ten gevolge van de vaststaande feitelijke miskenning van de rechten der verdediging, die de Krijgsraad zelf vorige week opnieuw principieel heeft bevestigd.

Ik had gehoopt, niet zozeer om mijn persoon maar ter wille van de zaak der verzoening in den lande, dat mij hier een onaanvechtbare rechtsbedeling zou zijn ten deel gevallen.

Nu dit niet is mogelijk gebleken, nu ik te Brussel geen rechters kan vinden, ben ik gedwongen mij uit de zitting terug te trekken. Ik doe het teleurgesteld en gekrenkt wegens het onrecht dat mij wordt aangedaan doch zonder verbittering.

Ik hoop dat, trots alles, eerstdaags het traditioneel gezond verstand van deze oude gewesten de nevels der politieke en geestelijke onverdraagzaamheid zal doorbreken voor een nieuw begin van allen die het, in bewogen tijden, eerlijk gemeend hebben met land en volk.

13. VERKLARING GELEZEN DOOR BETICHTE TER ZITTING VAN 28 MEI

Op Vrijdag, 23 dezer, om 7 uur 's avonds kreeg ik in de gevangenis het bezoek van twee inspecteurs van de Veiligheid van de staat, die mij verklaarden vanwege

de h. Auditeur-Generaal Schuermans dat, volgens staten en berekeningen gemaakt door de dienst van het sekwester, er een bedrag van ongeveer 15.000 fr. gevonden was geworden, bedrag dat te mijner beschikking zou konnen gesteld worden voor het dagvaarden van getuigen; zij voegden er aan toe dat de behandeling van mijn zaak onderbroken was geworden en uitgesteld was tot de zitting van 28 Mei. Bij een tweede bezoek zegden dezelfde heren mij dat, zo het nodig was, het sekwester nog wel voor heel wat hogere bedragen zou kunnen zorgen.

Ik had op dit ogenblik volstrekt geen kennis van de verschillende incidenten die zich rondom mijn geval hadden voorgedaan, en namelijk van de verklaring welke door de Heer Auditeur-Generaal afgelegd was geworden ter zitting van de Krijgsraad, en ik kon er mij enkel over verbazen dat de Dienst van het sekwester, die nog onlangs had medegedeeld dat er niet het minste beschikbaar geld voorhanden was, zelfs niet voor het betalen van de copie van zekere stukken uit mijn dossier, plotseling, in tegenstrijd met zijn vroegere houding, een bedrag van 15.000 fr. zou kunnen ter beschikking stellen.

Slechts na het bezoek der heren inspecteurs van de Veiligheid ben ik op de hoogte gesteld van zekere retroacten, die de aanleiding waren geweest van hun mededeling.

Om mijn houding ten opzichte van de mij gedane mededeling te bepalen acht ik het onontbeerlijk chronologisch de incidenten betreffende mijn vraag tot het horen van getuigen ter ontlasting in herinnering te brengen.

Ter zitting van 9 Mei l.l. verklaarde de heer Auditeur-Generaal Schuermans voor de eerste maal aan mijn verdedigers, — alhoewel niets te voren dergelijke houding had laten vermoeden —, dat hij weigerde mijn getuigen ten gunste te dagvaarden;

De door mij genomen besluiten die er toe strekten aan de heer Auditeur-Generaal te horen bevelen mijn getuigen te dagvaarden, werden door een vonnis van de Krijgsraad verworpen; hetzelfde vonnis weigerde de debatten te schorsen om mij toe te laten een procedure in te leiden tegen de dienst van het sekwester en weigerde mij ook de kosteloze rechtspleging;

Wanneer ik beroep aantekende tegen het gevelde vonnis en nieuwe besluiten nam om de debatten te schorsen tot wanneer het Krijgshof over mijn beroep zou hebben uitgesproken, werden ook die besluiten door een nieuw vonnis verworpen, niettegenstaande de rechtspraak aanvaardt dat het beroep tegen een tussen-vonnis ontvankelijk is wanneer de beslissing over dit beroep een onmiddellijk invloed heeft op de gang der debatten.

wanneer de beslissing over dit beroep een onmiddellijke invloed heeft op de gang der debatten.

Het is na het vellen van deze beslissing dat ik mij gedwongen heb gezien mij uit de zittingzaal terug te trekken, in de overtuiging dat het mij niet mogelijk was, ten overstaan van de houding die te mijnen opzichte werd aangenomen, op objectieve wijze beoordeeld te worden. Ik heb toen ter zitting een verklaring afgelegd om mijn spijt en mijn droefheid uit te drukken over de houding die ik wel verplicht was aan te nemen; immers, na de uiterst pijnlijke incidenten, die zich in de beginne van mijn proces hadden voorgedaan, had ik getracht op loyale wijze, gedurende een ondervraging die haast twintig zittingen duurde, de legende te vernietigen die, zó ten onrechte, rondom mijn naam was gegeven geworden, en aan te tonen dat ik tijdens mijn bijna vierjarig beleid als Secretaris Generaal, in uiterst moeilijke omstandigheden, enkel de doeltreffende bescherming van de Belgische belangen had nagestreefd.

Het kwam mij trouwens ter ore dat in zeer brede kringen de verslagen over mijn proces met de grootste belangstelling gevolgd werden en dat bij zeer velen de verrassing bij het vernemen van mijn werkelijke houding tijdens de bezetting zeer groot geweest is.

In mijn verklaring zegde ik dan ook dat wanneer ik thans te Brussel geen rechters kon vinden, ik met berusting de tijd zou afwachten, waarop de luwing van de politieke passies opnieuw een objectieve rechtsbedeling zou mogelijk maken.

Het Openbaar Ministerie noch de Krijgsraad stoorde zich aan mijn houding of aan mijn verklaring; rustig werd mijn proces doorgezet; gedurende talrijke zittingen werden dozijnen getuigen ten laste onderhoord in mijn afwezigheid en de eenzijdig afgelegde verklaringen, zonder enige controle van aangeklaagde of verdediging, opgetekend op het zittingsblad. Ook het feit dat in de publieke opinie, en niet in het minst in de juridische kringen, de rechtsweigering, waarvan ik het slachtoffer was, op de scherpste wijze werd afgekeurd en als volkomen onbegrijpelijk werd bestempeld, liet geen sporen na bij de behandeling van mijn zaak.

Ik berustte.

Toen is het gebeurd dat de algemene verontwaardiging, die zich voordeed in de meest verscheidene kringen, haar uiting gevonden heeft in de pers en voor de eerste maal sinds de bevrijding hebben een paar grote en gezaghebbende dagbladen lucht gegeven aan het beklemmend gevoel dat zich in zo brede kring van de gemoederen had meester gemaakt en duidelijk werd onderlijnd de onbegrijpelijke schending van de rechten der verdediging, die zich te mijne opzichte had voorgedaan.

Deze persartikelen zijn voldoende geweest om het Openbaar Ministerie volledig van houding te doen veranderen; plotseling geeft het Openbaar Ministerie zich rekenschap van de rechtskrenking die begaan werd, er wordt gezocht naar een middel om nog iets te verhelpen aan de breuk die zozeer de publieke opinie heeft ontstemd en het prestige der rechtsbedeling heeft geschaad; middelen worden gezocht om het sekwestertoe te brengen, — b.v. door vermindering der sekwesterkosten —, enig beschikbaar geld naar voren te toveren, om aldus te kunnen terugkomen op de vroeger aangenomen houding en te mijne opzichte een schijn te wekken van objectieve behandeling; vandaar dan de onverwachte en verrassende verklaring van de Heer Auditeur-Generaal ter zitting en de mededeling die mij gedaan werd van zijnentwege door de twee inspecteurs der Veiligheid.

Deze verklaring van de Heer Auditeur-Generaal vereist van mijnentwege een paar opmerkingen. De Heer Auditeur-Generaal heeft er op gedrukt dat ik van allerlei buitengewone voordelen zou genoten hebben, dat hij mij namelijk zou toegelaten hebben kennis te nemen van mijn dossier in een afzonderlijke plaats der griffie en dat er mij tijdens de studie van dit dossier eten ter griffie is mogen gebracht worden. Het is enkel wegens de buitengewone omvang van mijn bundel, dat de studie er van in het gewoon lokaal der griffie onmogelijk was en wegens de lange duur dat de studie van deze bundel vergde, dat ik toelating kreeg ter griffie enig voedsel te ontvangen. Dergelijke maatregel wordt trouwens steeds genomen wanneer het belangrijke en omvangrijke dossiers betreft. De heer Auditeur-Generaal moet de blijken van zijn bijzondere welwillendheid wel ver gaan zoeken om deze zo gewone maatregelen hiervan als voorbeeld te stellen.

Ten opzichte van de verklaring van het Openbaar Ministerie heb ik thans stelling te nemen. Hoe graag had ik mijn proces kunnen doorzetten en aan de belangrijke en vooraanstaande getuigen, die ik wenste te doen oproepen, de doeltreffende vragen kunnen stellen om

mijn administratief beleid als Secretaris-Generaal te rechtvaardigen.

Ieder echter, die onbevangen de debatten van mijn proces heeft willen volgen, zal met mij aannemen dat zulks thans, na al wat er gebeurd is, een onmogelijkheid is geworden.

Inderdaad, het komt er in dit proces niet op aan thans nog de schijn te redden, zoals het Openbaar Ministerie dit nu in extremis zou verlangen. De retroacten in mijn zaak hebben doen blijken dat, te mijnen opzichte, een geest heerst die niets te maken heeft met een objectieve rechtsbedeling, doch waarbij slechts met de grootste moeite hartstocht en vooringenomenheid in schijn worden onderdrukt. Deze vooringenomenheid heeft zich echter klaarblijkelijk doen kennen bij de weigering mijn getuigen te horen, de debatten te schorsen of mij de kosteloze rechtspleging toe te kennen, alsook bij de doorzetting van mijn proces ondanks het ingesteld beroep.

Het feit dat het Openbaar Ministerie, bij de minste uitdrukking der algemene verontwaardiging in de pers dadelijk totaal van houding verandert, is niet van aard mij een blijk te zijn van rechtvaardigheidszin en objectiviteit; het verraadt integendeel een zo verbijsterend gemis aan onafhankelijkheid dat het mij slechts een bewijs te meer is dat toegevingen, die in dergelijke omstandigheden gebeuren, mij geen enkele waarborg bieden, doch slechts een schijnmiddel zijn dat moeilijk in overeenstemming kan gebracht worden met de ernst en de waardigheid van het gerecht.

In de volkomen vergiftige atmosfeer, welke thans in mijn zaak heerst, is er geen plaats meer voor een serene rechtsbedeling. Door het oproepen van getuigen ten gunste na de artikelen die in de pers verschenen en nadat de getuigen ten laste reeds eenzijdig gehoord werden en nadat de Heer Auditeur-Generaal gemeend heeft ter zitting op de getuigen ten gunste het discridiet te moeten werpen, zal er niets gewijzigd zijn aan de hartstocht en de vooringenomenheid die de vroegere houding van het Openbaar Ministerie en de reeds gevelde beslissingen hebben ingegeven; verre van geluwd te zijn zullen de vele incidenten, die zich voorgedaan hebben, slechts de passie en de vooringenomenheid hebben verscherpt en alle mogelijkheid van onbevanging rechtspraak hebben uitgesloten. Mijn eerbied voor het Gerecht is te groot en mijn besef van zijn hoge zending is te diep opdat ik mij zou kunnen gelegen laten aan het schijnvertoon waartoe de verrassende wijziging in de houding van het Openbaar Ministerie aanleiding zou geven.

VONNIS WAARDOOR DE KRIJGSRAAD DE HEROPENING DER DEBATTEN BEVEELT

14. KRIJGSRAAD TE BRUSSEL

1e Vlaamse Kamer. — 4 Juni 1947.

Voorzitter : M. Huybrechts.
O. M. : M. Schuermans.

Overwegende dat, ter zitting van 30 Mei 1947 de zaak, gehoord zijnde, verzonden werd voor uitspraak naar de zitting van 4 Juni 1947, om 10 uur;

Overwegende dat de Heer Voorzitter van de Krijgsraad op 31 Mei 1947 een schrijven ontvangen heeft door betichte R. gestuurd op 29 Mei 1947 en waarbij deze laatste stellig bevestigt dat elke smadelijke bedoeling volkomen vreemd gebleven is aan de verklaring door hem afgelegd ter zitting van 20 Mei 1947, en waarvan hij de tekst bij zijn schrijven voegt;

dat betichte, bij de verklaring namelijk beweerd heeft dat hij te Brussel geen rechters kan vinden, daar de Krijgsraad hem de gelegenheid niet geboden heeft een onder alle oogpunten volledige verdediging voor te dragen door het doen horen der getuigen ter ontlasting;

Overwegende dat de Krijgsraad de rechten der verdediging niet miskend heeft, zoals betichte, ten onrechte, staande houdt;

dat de Krijgsraad betichte gedurende menigvuldige zittingen zijn stelling en zijn gedragingen zonder de minste belemmering heeft laten uiteenzetten;

dat, wat het verhoor der getuigen ter ontlasting betreft, het volstaat op te merken :

1) dat bij vonnis d.d. 14 Mei 1947 de Krijgsraad na vastgesteld te hebben dat het onmogelijk was het O. M. te dwingen die getuigen te dagvaarden en eveneens onmogelijk de kosteloze rechtspleging aan betichte toe te staan, het recht der verdediging op het doen horen van getuigen, zowel als de rechten van de beschuldiging en van de Burgerlijke Partij erkend heeft, evenals het recht van betichte zich tot de Dienst van het Sekwester te wenden om de nodige middelen voor de dagvaarding der getuigen te bekomen;

dat de Krijgsraad ook praktisch de uitoefening van die rechten der verdediging gevrijwaard heeft daar hij, bij voormeld vonnis gezegd heeft dat, na het verhoor der getuigen ten laste, er vanaf 28 Mei 1947 om 9 uur voormiddag, en zo nodig op de daaropvolgende dagen, zal overgegaan worden tot het verhoor der getuigen ter ontlasting die betichte ter zitting zou doen verschijnen;

2) dat betichte op gestelde datum 28 Mei 1947, voor de Krijgsraad verscheen, dat de Heer Voorzitter hem er op attent gemaakt heeft dat het hem vrij stond de Krijgsraad te verzoeken een andere datum voor dit verhoor vast te stellen, zo hij zulks verlangde;

3) dat betichte, die dan nochtans wist dat het Sekwester zijner goederen de daartoe nodige gelden reeds te zijner beschikking gesteld had, geweigerd heeft te verwezenlijken hetgeen hij nochtans zinnens was te doen, volgens zijn besluiten in bijkomende orde genomen ter zitting van 12 Mei 1947 en nu in de mogelijkheid was te doen, te weten de getuigen ter ontlasting bij deurwaarder te dagvaarden;

dat zijn onthouding en zijn terugtrekken uit de zitting gegrond waren op de bewering dat er geen plaats meer was voor een serene rechtspleging;

Overwegende dat het schrijven d.d. 29 Mei 1947, waarbij betichte terug contact neemt met de Krijgsraad toelaat te hopen dat betichte thans begrijpt dat de Krijgsraad nooit de rechten der verdediging miskend heeft en wel integendeel zonder de minste bekommernis vreemd aan deze zaak, een nauwgezette zorg ter vrijwaring dezer rechten aan de dag gelegd heeft en nog legt;

Dat de Krijgsraad dus de mening toegedaan is dat de debatten dienen heropend te worden, ten einde aan betichte nogmaals de gelegenheid te verschaffen de getuigen ter ontlasting te dagvaarden om gehoord te worden, gebeurlijk, na nieuw verhoor van getuigen ten laste.

15.

VERKLARING GELEZEN DOOR BETICHTE
TER ZITTING VAN 9 JUNI

Mijnheer de Voorzitter,

Met zeer grote verrassing heb ik in de pers kennis genomen van het vonnis dat door U zou uitgesproken zijn geworden ter zitting van Woensdag, 4 Juni, waardoor een heropening van de debatten in mijn zaak wordt bevolen en waardoor de verdere behandeling van mijn proces wordt vastgesteld op de zitting van 9 dezer.

Mijn verrassing was des te groter wanneer ik vernam dat deze beslissing van de Krijgsraad zou gesteund zijn op de tekst van een schrijven dat ik U heb toegezonden in datum van 29 Mei l.l., schrijven waarin de Krijgsraad aanleiding zou gevonden hebben om te menen dat ik op welke wijze ook van houding zou zijn veranderd.

Ten einde ten overstaan van de openbare mening en van allen, die objectief het geval volgen, elk misverstand uit de weg te ruimen, acht ik het noodzakelijk eerst en vooral hieronder de tekst te hernemen van de brief die ik zo vrij was U op 29 Mei toe te zenden :

*Gevangenis te St Gillis
den 29n Mei 1947.*

*Den Heer Mr G. Huybrechts,
Voorzitter van den Krijgsraad
Brussel.*

Mijnheer de Voorzitter,

Ik heb de eer U onder dezen omslag de verklaring te laten geworden, die ik op 20 Mei afgelegd heb ter zitting van den Krijgsraad. Het nalezen van dat document zal U overtuigen dat elke smadelijke bedoeling aan die verklaring volkomen vreemd is gebleven.

Tengevolge van de spijtige incidenten, die zich in mijn zaak voordeden, was ik verplicht, om mijn standpunt vóór den Krijgsraad waarheidsgetrouw te kunnen motiveeren, een uiteraard kiesch gebied te betreden.

Ik meen het gedaan te hebben met uiterste gereserveerdheid, in algemeen en onpersoonlijk gehouden bewoordingen, onder vermindering van elke concrete allusie op vroegere incidenten.

Ik durf te verhoppen dat het nalezen mijner verklaring U daarvan zal overtuigen en voor U een aanleiding zal zijn om Uwe bemerking van gisteren te mijnen opzichte niet te handhaven.

Gelieve te aanvaarden, Mijnheer de Voorzitter, de verzekering mijner bijzonder hoogachting.

(get.) G. Romsée.

Deze tekst schijnt mij volstrekt duidelijk.

Ik heb mij op 20 Mei van de zitting teruggetrokken om reden de rechten van de verdediging te mijne opzichte op de ergste wijze geschonden werden en ik heb toen ter zitting een verklaring afgelegd, waarin ik de redenen uiteenzet om dewelke ik genoopt was deze houding aan te nemen.

Daar ik echter ten eerste verlangde dat niemand de indruk zou kunnen hebben dat ik mij aan het gerecht had willen onttrekken en dat door mijn schuld de debatten niet op normale wijze zijn kunnen voortgezet worden, hield ik er aan dat mijn verklaring van 20 Mei ook in het dossier zou aanwezig zijn, des te meer daar U mij ten onrechte had doen opmerken dat deze verklaring oneerbiedige uitlatingen bevatte. Vandaar dat ik U met mijn schrijven van 29 Mei de letterlijke tekst van deze verklaring toezond.

Deze verklaring bevatte zonder twijfel scherpe bewoordingen, die het mij voorzeker niet aangenaam was te moeten uitspreken en U hebt mij ter zitting van

28 Mei het verwijt gemaakt dat zekere termen voor de Krijgsraad een beledigend karakter zouden hebben.

Ik heb U toen verzekerd dat het nooit in mijn bedoeling had gelegen op welke wijze ook enige oneerbiedige of krenkende uitlating tegenover de Krijgsraad te gebruiken en dat ik integendeel mij steeds beijverd heb om, in de mate van het mogelijke, de termen, die ik bezigde, zo algemeen en zo onpersoonlijk mogelijk te laten. Ditzelfde heb ik U beleefdheidshalve met mijn schrijven van 29 Mei bevestigd, zonder in het minst iets te wijzigen aan de tekst zelf van de door mij afgelegde verklaring van 20 Mei.

Ik had mij allerm minst kunnen voorstellen dat mijn schrijven van 29 Mei op U of op de Krijgsraad de indruk zou hebben kunnen maken dat ik aan mijn houding iets te wijzigen had en dat in het toezenden van de tekst dezer verklaring door U een aanleiding zou gezocht zijn geworden om de reeds gesloten debat-ten te heropenen.

Niettegenstaande de beide verklaringen, die ik heb afgelegd op 20 en 28 Mei, volstrekt duidelijk zijn en geenszins aanleiding kunnen geven tot een verkeerde beoordeling, meen ik dat het wel noodzakelijk schijnt nog duidelijker taal te spreken, vermits van een beleefd en taktvol schrijven misbruik wordt gemaakt om mij bedoelingen toe te schrijven die geen ogenblik bij mij zijn opgekomen.

Ziehier dan op klare wijze de redenen om dewelke ik mij op 20 Mei uit de zitting heb teruggetrokken en U op 28 Mei heb verklaard dat het mij niet mogelijk was mijn vorige houding nog te wijzigen.

Ik heb vóór het begin der debatten een rekwest neergelegd om U als voorzitter van de Krijgsraad in mijn zaak te wraken om reden dat U reeds uitdrukkelijk in dit proces Borginon uw mening had doen kennen betreffende een der belangrijkste punten, die mij te laste werden gelegd, namelijk het oprichten der Grote Agglomeraties.

Dat U mij tijdens dit proces, wanneer ik als getuige gehoord werd, op een betekenisvolle wijze, die algemeen werd opgemerkt, « rendez-vous » stelde voor mijn eigen zaak, heb ik zelfs te dezer gelegenheid niet willen vermelden.

Ik heb er in mijn gemotiveerde akte van beroep op gewezen dat U in het vonnis Borginon tot zesmaal toe mijn naam hebt vernoemd en mijn gedragingen schuldig en laakbaar hebt verklaard, zodanig dat het U logischerwijze onmogelijk was in mijn zaak nog op onbevooroordeelde wijze recht te spreken.

Nadat de Krijgsraad en het Krijgshof mijn verzoek tot wraking niet hadden ingewilligd, had ik er mij, zoals iedereen, aan verwacht dat gij Uzelf uit de debatten zoudt terugtrekken, zoals dit in andere zaken door hoogstaande magistraten in dezelfde voorwaarden is gebeurd.

Tot mijn verrassing heb ik moeten vaststellen dat zulks niet is geschied en dat integendeel mijn proces met grote haast onmiddellijk is vastgesteld geworden voor de Krijgsraad onder uw voorzitterschap.

Ik heb toen verklaard gebruik te willen maken van het enige wapen dat de wet mij aan de hand deed om tegen deze houding te protesteren en ik heb mij « om principiële redenen » uit de zittingzaal teruggetrokken en verstek gemaakt.

Wederom met een nooit gekende haast is onmiddellijk dit vonnis bij verstek mij betekend geworden, waar-om mijn verzet is gevolgd.

Ik had er mij aan verwacht dat, zoals het steeds in alle zaken gebeurt, na de inleiding van het verzet de zaak op een latere datum voor behandeling zou vastgesteld zijn geworden; dit is wederom te mijnen opzichte niet geschied en U hebt beslist dat, tegen alle gebrui-ken in, en niettegenstaande het aan de Krijgsraad

bekend was dat ik en mijn verdedigers nog geen gelegenheid hadden volledig kennis te nemen van de bundel, de zaak onmiddellijk zou worden behandeld.

Ik heb toen gearzeld of ik al of niet in deze voor-waarden de debatten zou aanvangen, doch ik heb dit toch gedaan omdat ik de hoop koesterde dat, na de incidenten betreffende de wraking, zowel het Audito-raat als U er prijs zouden op stellen dat mijn proces op de meest brede en onberispelijke wijze zou worden behandeld.

In deze verwachting ben ik ontelbare malen teleur-gesteld geworden. Wanneer ik bij het begin van het proces vroeg dat de zaak ten minste enkele dagen zou worden uitgesteld om mij de gelegenheid te geven kennis te nemen van het zeer lijvig zittingsblad der verstekprocedure, dat op zichzelf een heel boekdeel vormt, hebt U mij een paar uren gegeven om dit stuk vluchtig te kunnen inzien en hebt U uw beslissing toe-gelicht met de bewering dat U met mij zoudt handelen « als met een bedorven kind »; alsof het niet het elemen-tairste recht ware van een betichte, die verzet aan-tekent tegen een vonnis bij verstek, dat hem kennis gegeven worde van de verklaringen die tijdens de ver-zetprocedure werden afgelegd.

Spijts dit alles had ik toch nog de hoop dat de zaak zou kunnen doorgaan en dat de uitleggingen, die ik zou verstrekken en de getuigenissen die ik had te doen horen, zo overtuigend zouden zijn dat zij zelfs de per-soon, die tegen mij het meest vooringenomen was, het inzicht zouden bijbrengen van mijn goede en eerlijke bedoelingen en van het onzinnige der valse legende die rondom mijn naaam was geschapen geworden.

De verdere behandeling van de zaak heeft mij echter aangetoond dat ik volstrekt niet in het minst kon rekenen op een geest van objectieve behandeling, dat enkel gevoelens van passie en vooringenomenheid naar voren kwamen en deze gevoelens hebben zich geuit in een reeks maatregelen, die mij hebben aangetoond dat niet alleen het Openbaar Ministerie in mijn proces een houding heeft aangenomen die thans door iedereen op de scherpste wijze wordt geblameerd, maar dat ik ook van Uwentwege geen enkel objectieve berechting te verwachten had, zodat ik meer en meer de overtuiging opdeed dat het nu, voor elk onbevangen beoordelaar, volkomen duidelijk werd hoezeer mijn vraag tot wraking gegrond geweest was.

Het is door vonnis dat U geweigerd hebt aan het Openbaar Ministerie te bevelen van getuigen te doen dagvaarden; het is door vonnis dat U de schorsing der debatten hebt geweigerd om mij toe te laten een procedure tegen de dienst van het sekweste in te stellen; het is door vonnis dat mij de kosteloze rechts-pleging is geweigerd geworden; het is door vonnis dat U geweigerd hebt de debatten te schorsen, tot na de behandeling van het beroep dat door mij werd aan-getekend.

Nadat ik dit alles had moeten ondervinden sprak het toch vanzelf dat niet alleen ik, maar dat ieder onbe-vangen beoordelaar de overtuiging moest hebben dat te mijnen opzichte een werkelijke rechtskrenking ge-beurde en dat ik bijgevolg volkomen gerechtigd was te verklaren « dat ik te Brussel geen rechters kon vinden ».

Niettegenstaande dit alles zijn de debatten voortgezet geworden, werden al de getuigen ten laste gehoord en is er niemand die zich om mijn protest en mijn vertrek heeft bekommerd en waren er geen artikels in de pers verschenen en ware de verontwaardiging betreffende uw houding te mijnen opzichte niet volstrekt algemeen geweest, dan hadde noch U noch wie ook zich bekom-merd om het onrecht dat mij werd aangedaan.

Daarom is het dan ook dat, wanneer onder de drang van de publieke opinie, de Krijgsauditeur zijn beruchte mededeling deed, dat er eindelijk geld gevonden was

om de getuigen toch te dagvaarden, ik op 28 Mei mijn uitvoerige verklaring heb afgelegd, waarin ik deed gelden dat deze verandering van houding, zowel bij de Auditeur als bij de Krijgsraad, niet van aard was om nog iets aan mijn beslissing te kunnen wijzigen, des te meer dat mij geenszins enig bedrag ter beschikking werd gesteld om de getuigen te dagvaarden, doch mij enkel werd medegedeeld dat mijn kosten, — die ik natuurlijk niet kon voorschieten, — mij eventueel zouden worden terugbetaald. (Brief van Mr Marchant aan Mr Logelain, 24 Mei.)

Wat baat het inderdaad getuigen te horen voor een rechter die vooringenomen is en die enkel onder drang van de publieke opinie laattijdig bereid wordt gevonden tot zekere toegevingen die vanzelfsprekend niets meer kunnen wijzigen aan de vooropgezette gedachte, die bij hem heerst en die zich op zo menigvuldige en zo duidelijke wijze tijdens de vorige debatten heeft geopenbaard.

Ik begrijp volkomen dat de Krijgsraad in zekere mate met mijn geval verlegen zit en ik stel vast dat op de onhandigste en zelfs onbegrijpelijkste wijze de ene poging na de andere wordt ondernomen om nog te trachten in schijn te kunnen redden hetgeen zo onherroepelijk verkorven werd. Enkel met dit inzicht is het gebeurd dat ik verzocht werd om terug te verschijnen op de zitting van 28 Mei en wanneer ik in mijn verklaring van dezelfde datum klaar en duidelijk had uiteengezet om welke reden ik definitief weigerde nog verder aan de debatten deel te nemen, moet ik thans door de pers vernemen dat, nadat heel de behandeling tot haar einde gekomen was, de Krijgsraad een heropening van de debatten heeft bevolen, uitsluitend gesteund op de bewoordingen van mijn schrijven van 29 Mei.

Het is nochtans overduidelijk dat in dit schrijven niet het minste element te vinden is om hieruit te kunnen afleiden dat ik op mijn vroegere beslissing zou wensen terug te komen.

Ik heb van mijn kant het uiterste gedaan om te trachten mijn zaak te doen vonnissen in een rustige en serene atmosfeer. Waar ik heb moeten ondervinden, door een reeks achtereenvolgende rechtskrenkingen dat er te mijnen opzichte geen objectieve geest heerste, maar enkel passie en vooringenomenheid spraken, heb ik noodgedwongen, doch op definitieve wijze mijn beslissing moeten nemen, in mij enkel bewarende het pijnlijk gevoel dat het zover met de rechtsbedeling in mijn land was kunnen komen.

De verbijsterende achtereenvolgende pogingen, welke door het Openbaar Ministerie en door de Krijgsraad zelf ondernomen werden om te trachten mij te bewegen terug aan de debatten deel te nemen, hebben enkel dit pijnlijk gevoel in mij kunnen versterken, want zij hebben mij genoopt mij de vraag te stellen of dergelijke handelingen nog iets te maken hebben niet alleen met de waardigheid, maar zelfs met de ernst die toch aan het gerecht moeten eigen zijn.

Het misbruik dat van mijn schrijven van 29 Mei wordt gemaakt en de volstrekt onredelijke en verkeerde interpretatie, die er aan gegeven worden, hebben mij enkel nog dieper doordrongen van het besef dat niemand, welke mening hij er ook over mijn persoonlijke houding zou mogen op nahouden, nog de minste waarde of betekenis zal kunnen hechten aan rechtspraak die in dergelijke omstandigheden tot stand komt.

Welk ook het vonnis moge zijn dat U over mij zult vellen, na de opeenvolgende rechtskrenkingen die zijn gebeurd en na de incidenten welke zich na mijn vertrek uit de zittingzaal nog hebben voorgedaan, meen

ik in volle gewetensrust te mogen zeggen dat deze beslissing in elk geval elke zedelijke basis zal ontberen.

16.

EINDVONNIS**KRIJGSRAAD TE BRUSSEL**

1e Vlaamse Kamer. — 12 Juni 1947.

Voorzitter : M. Huybrechts.

O. M. : M. Schuermans.

Pl. : Mrs R. Logelain, R. Victor en F. Van der Elst.

Wat de rechtspleging betreft :

Gezien het vonnis d.d. 4 dezer, waarbij de Krijgsraad de heropening der debatten bevolen heeft en gezegd heeft dat hij om 9 dezer om 10 uur voormiddag, gebeurlijk, een datum voor het verhoor der getuigen ter ontlasting en, zo nodig, voor het verhoor van getuigen ten laste zal vaststellen, na al de partijen gehoord te hebben;

Overwegende dat dit vonnis gevelde werd naar aanleiding van de brief door betichte op 29 Mei 1947, geschreven en waarbij hij meldde dat elke smadelijke bedoeling volkomen vreemd was gebleven aan de verklaring door hem ter zitting van 28 Mei afgelegd en waarvan hij de tekst bij dit schrijven voegde;

dat dit vonnis op 6 dezer betekend werd aan betichte en ook ter kennis gebracht werd van zijn verdedigers, alsook van de burgerlijke partij, de Belgische Staat;

dat betichte ter zitting van 9 Juni 1947 verscheen, dat zijn verdedigers Mr Victor, advocaat bij de Balie van Antwerpen, en Mr Logelain, advocaat bij de Balie van Brussel, in hun pleidooien gehoord werden evenals betichte zelf, in de verklaring door hem gelezen met toestemming van de Heer Voorzitter, en bij de bundel gevoegd;

dat, bij die pleidooien en die verklaring, de beslissing van de Krijgsraad hevig geheeld werd;

dat betichte namelijk beweert dat er misbruik gemaakt werd van zijn schrijven van 29 Mei 1947 om hem bedoelingen toe te schrijven die bij hem geen ogenblik waren opgekomen;

dat een dergelijke uitlegging of zinspeling niet te vinden is in dit vonnis, maar dat de Krijgsraad, nadat betichte met hem terug in betrekking gekomen was door zijn brief, hem de gelegenheid heeft willen verschaffen nogmaals een datum te doen vaststellen voor het verhoor der te dagvaarden getuigen ter ontlasting, zoals hem reeds de gelegenheid verschaft werd, bij vonnis d.d. 14 Mei 1947, in omstandigheden gans vreemd aan allen druk en nader omschreven in het vonnis van 4 dezer;

dat betichte ter zitting stellig geweigerd heeft van die gelegenheid gebruik te maken;

dat het ongehoord en verbazend voorkomt dat de beslissing door de Krijgsraad getroffen in het uitsluitend belang eener volledige verdediging, bij de betichte een vlaag van verontwaardiging verwekt heeft;

dat betichte, om te trachten die houding te rechtvaardigen zich beroept op een wraking die noch door de Krijgsraad noch door het Krijgshof ingewilligd

werd en waarover het de Krijgsraad niet past uit te weiden, evenmin als over de pejoratieve toelichting, door betichte gedaan, van bewoordingen of zinsneden, waarover hij vroeger zelfs nooit gewag gemaakt heeft;

dat het waarlijk onaannemelijk is het verwijt van rechtskrenking te horen toesturen aan een Krijgsraad die, niet alleen gedurende vijftien zittingen geduldig en aandachtig de uitleggingen van betichte aanhoort heeft, maar aan deze laatste meermaals de mogelijkheid verschaft heeft die uiteenzetting door getuigenissen te doen staven en steeds het vrije woord der verdediging gewaarborgd heeft zonder beperking en tot het uiterste toe;

dat betichte ook als uiting van vooringenomenheid uitlegt de bezorgdheid van de Krijgsraad om de vrijwaring der rechten der verdediging overeen te brengen met de noodwendigheid der rechtsbedeling en namelijk de plicht alle verdragingsmaatregelen te beletten, vanwege een betichte die sedert maanden kennis genomen had van de bundel van het onderzoek tegen hem ingesteld;

dat, na de halsstarrige en misprijzende weigering van betichte en zijn verdachtmakingen, het aan de Krijgsraad onmogelijk is nog dergelijke pogingen aan te wenden en er dus uitspraak dient gedaan over de zaak;

Ten gronde :

Overwegende dat betichte tot gouverneur der provincie Limburg benoemd werd op 17 Augustus 1940, door secretaris-generaal Vossen en dat hij, nadat alle andere kandidaturen geweerd waren door de bezetter, aangesteld werd door de Secretaris-Generaal op 31 Maart 1941 tot secretaris-generaal van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Volksgezondheid;

dat hij, na die benoeming en die aanstelling in nauwe betrekking bleef met de leiding van het V. N. V. en met andere Duitsgezinde organismen en personen en deel nam aan menigvuldige plechtigheden door die middens op touw gezet, soms zelfs in bijzijn van Duitse militairen, namelijk in 1940, 1941, 1942 en 25 Januari 1943;

dat hij ook tijdens de bezetting meermaals aanwezig was op recepties met Duitse personaliteiten te Hasselt en te Brussel;

dat hij in Juni 1940, met senator Van Dieren, tot de Belgische rechterlijke overheid een aanklacht richtte tegen de Heren Voorzitters van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en van den Senaat en de Heer Auditeur-Generaal, aanklacht die in de pers verscheen en waarin ook de Belgische Regering gehekeld werd;

Overwegende dat betichte, als secretaris-generaal, zijn Vlaamse en Waalse Kabinetten in het teken der nieuwe orde inrichtte en dat hij, met de medewerking er van, in de zelfde zin bedrijvig was gedurende de ganse bezetting, namelijk bij de zeer talrijke benoelingen;

Overwegende dat hij, buiten de perken zijner gans uitzonderlijke bevoegdheid en buiten alle hoogdringendheid, in de loop van 1942, de grote agglomeraties oprichtte, te weten Antwerpen, Gent La Louvière, Charleroi, Brussel, Brugge, Luik Eekloo,

Deinze en Izegem, spijs de talrijke ongunstige adviezen;

dat die politieke omvormingen ingegeven werden door de bezetter en in dezès belang verwezenlijkt werden, namelijk door het vergemakkelijken van zijn toezicht op de gemeentelijke diensten en door de vervanging van elementen van het vooroorlogs-regiem door op collaboratie gestelde personen;

dat betichte nochtans geen agglomeraties meer oprichtte nadat de onwettelijkheid der grote agglomeraties vastgesteld werd bij de arresten van het Hof van Beroep, d.d. 11 December 1942 en van het Hof van Verbreking d.d. 1 Februari 1943, maar dat de Duitse verordening van 26 Januari 1943 beval dat de besluiten betreffende de vereniging van gemeenten dienden toegepast;

Overwegende dat, na de schorsing der gemeenteraden door de bezetter, betichte bij besluit van 28 Mei 1941, de bevoegdheid dezer instellingen overgedragen heeft aan de schepencolleges, maar beslist heeft dat de leraars en de onderwijzers van het gemeentelijk openbaar onderwijs door hem zouden benoemd en afgezet worden;

dat hij op 12 Augustus 1941 een tijdelijke Commissie voor Onderwijsaangelegenheden ingesteld heeft, gelast hem, nopens die benoemingen en afzettingen, in te lichten;

dat de samenstelling en de bedrijvigheid dezer Commissie in de zin der nieuwe orde georiënteerd waren;

Overwegende dat de Vrijwillige Arbeidsdiensten op 12 Augustus 1941 overgebracht werden naar het Departement van Binnenlandse Zaken;

dat betichte wel stelling nam tegen Van Thillo, hoofd van de V. A. V. V. en die gesteund was door de DeVlag en door de Duitse Beauftragte;

dat hij nochtans de nationaal-socialistische geest, die in deze laatste dienst heerste niet ernstig bekampt heeft en, voor deze organismen, een dienst van toezicht oprichtte die hij in dezelfde strekking samenstelde;

Overwegende dat betichte in Juni 1942 een Commissariaat Generaal voor Lichamelijke Opvoeding en de Sport oprichtte en in September 1943 statuten en uitvoeringsbesluiten deed verschijnen, waarbij de sport in België op autoritaire leest geschoeid werd;

dat de benoemingen door hem in verband daarmede gedaan nogmaals in de kringen van Rex, V. N. V. en DeVlag geschieden;

dat nochtans de menigvuldige tegenkantingen en vooral het krachtdadig verzet van het Olympisch Comité de werking van het Commissariaat zozeer belemmerden dat die bedrijvigheid weldra groten-deels geschorst werd;

Overwegende dat de wet van 25 Juli 1938, betreffende de Orde der Geneesheren en waarvan de toepassing onmogelijk was, wegens de oorlogsomstandigheden, een beroepsjuridictie voor de geneesheren opgericht had;

dat betichte spijs alle tegenkanting en ongunstige adviezen, bij besluit van 26 November 1941, die wet gans hervormde en aan het geneesherenberoep een autoritaire regeling oplegde, strijdig met de organisatie der vrije beroepen in België;

dat zulks gebeurde met inmenging van de bezetter;

dat betichte ook de leiding der Orde toevertrouwde aan nieuwe-ordegezinde personen;

Overwegende dat de gemeentelijke politie door betichte heringericht werd bij besluit van 1 en 31 Maart 1942 en die herinrichting het toezicht van de vijand vergemakkelijkte;

dat de opleiding gegeven in de scholen der politie ook dikwijls in de geest der zogezegde « hernieuwing » gebeurde, evenals de benoemingen bij de georganiseerde landelijke politie en de benoemingen met akkoord van betichte gedaan in de Boerenwacht, waarvan de inrichting en de leiding toevertrouwd waren aan de N.L.V.C.;

Overwegende dat de Rijkswacht, tijdens de bezetting afhing van het Ministerie van Binnenlandse Zaken;

dat betichte aan 41 officieren van het Belgisch leger, die in Augustus 1941 uit krijgsgevangenschap terug gekeerd waren, nadat zij een nationaal-socialistische belijdenis ondertekend hadden, posten en zelfs zeer belangrijke taken toevertrouwd heeft in de Rijkswacht;

dat hij zich de bevoegdheid van Inspecteur-Generaal der Rijkswacht toeëigende en zich ook gelastte met de werving en opleiding, vroeger voorbehouden aan de korpsoverste;

dat die werving gedaan werd weeral in de geest der « hernieuwing » en dat de opleiding ook dikwijls toevertrouwd werd aan elementen van dergelijke middens;

dat de aansluiting bij politieke organisaties niet gedwarsboomd, maar veel meer aangemoedigd werd door de houding van betichte en zijn departement;

dat, op 28 Juni 1943, betichte bij de Rijkswacht een Stafcompagnie oprichtte, grotendeels samengesteld uit V.N.V.-ers en rexisten en waarvan de zeer verdachte opsporingsopdrachten wel door betichte bekend waren, daar een deel der bijzondere kredieten van zijn Ministerie aan die eenheid toegerekend werd;

Overwegende dat, tussen 1941 en Mei 1943, de Duitse onderrichtingen, waarbij de volledige medewerking van de Belgische ordediensten geëist werd, ook wanneer het ging om de militaire of politieke belangen van de vijand, meermaals door betichte en door zijn Departement met zijn toestemming aan die diensten overgemaakt werden in strijd met de leidraad gegeven door het Comité voor Wetgeving;

dat nochtans een dergelijke mededeling gestuurd in November 1943, weldra ingetrokken werd;

dat betichte op 27 Januari 1943 aan de provinciegouverneurs ook richtlijnen gaf nopens een rechtstreekse medewerking aan de Duitse verordening van 6 Maart 1942 betreffende de verplichte tewerkstelling in België en een « soepel » handelen ten overstaan der Duitse verordening van 6 October 1942 betreffende de verplichte tewerkstelling in het Reich, richtlijnen die nog nader bepaald werden tussen April en October 1943;

dat betichte, met de Secretaris-Generaal van het Ministerie van Justitie, op 19 December 1941 en 14 Maart 1942 een oproep richtte tot de bevolking

ten einde sabotagedaden en andere ordestoringen te beletten;

dat zulks strookte met de onderrichtingen die hij later gaf in 1943 en 1944 ter bestrijding van het « banditisme », welke ook de ingeroepen beweegredenen wezen; alhoewel nochtans een onderscheid gemaakt werd in een oproep tot de bevolking in dato 12 December 1943;

Overwegende dat hij na een proefneming begonnen in November 1942, bij besluit van 10 April 1943 een Dienst van Toezicht oprichtte, gelast met een controle op de werkzaamheden van de gemeentelijke politie en andere instellingen;

dat, naar luid der verslagen overgemaakt aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken, deze dienst ook met zeer bijzondere taken gelast was en namelijk met het opsporen van partizanenorganisaties;

dat de aanwending van kredieten van zijn Departement voor deze dienst en de meldingen geschreven in dezes aanwijzers door het hoofd van deze dienst omtrentende de mededelingen overgemaakt aan betichte, het bewijs leveren dat deze laatste in 1944 de speciale bedrijvigheid van deze Dienst van Toezicht kende, maar dat het niet vaststaat dat hij ook zou geweten hebben dat leden ervan in betrekking waren met de Duitse Sicherheitsdienst en Abwehrstelle;

dat betichte in 1944 door het hoofd van deze dienst een sluikblad liet verspreiden, betiteld « Le Moniteur belge des Assermentés », met toekenning van een krediet van 2.000 fr.; sluikblad waarin, onder voorwendsel van neutraliteit, gepoogd werd de weerstand tegen de vijand te ontzenuwen en te bestrijden;

dat het niet bewezen is dat betichte wist dat dit blad eigenlijk uitgegeven werd door de Duitse Sicherheitsdienst, maar dat door de Krijgsraad niet kan aangenomen worden dat betichte, slim en geslepen, zoals hij is en zoals hij zich nog tijdens de huidige rechtspleging vertoond heeft, geen kennis zou genomen hebben van dit blad en, het lezende, niet zou vastgesteld hebben dat het een propagandamiddel was, bestemd om de openbare mening te misleiden;

Overwegende dat het blijkt uit de gedingstukken en uit het ter zitting gedane onderzoek dat betichte door zijn bedrijvigheid tijdens de bezetting en namelijk in de omstandigheden hierboven uiteengezet, de feiten voorzien in de twee betichtingen te zijnen laste gelegd, gepleegd heeft en zulks met kwaad opzet wat betreft de feiten begaan vóór 29 Januari 1943 en wetens wat de andere feiten betreft;

Overwegende dat betichte, zodoende te kort gebleven is aan de bijzondere plichten van burgertrouw, die zijn hoedanigheid van Belgisch advocaat en lid der Kamer van Volksvertegenwoordigers hem oplegde;

Overwegende dat er ten gunste van betichte verzachtende omstandigheden dienen aangenomen, spruitende uit de toewijding waarmede hij in 1940 als lid der Commissie voor repatriëring de taak vervuld heeft die hem toevertrouwd werd door de heer Secretaris-Generaal Delhaye, (getuige ter zitting gehoord), alsook uit de diensten die hij bewezen heeft door zijn tussenkomst bij de bezetter

voor door de vijand veroordeelden of in verlegenheid gebrachte landgenoten;

Aangezien er in dit geval samenloop bestaat van twee misdaden en dat overeenkomstig de schikkingen van artikel 62 van het Wetboek van Strafrecht alleen de zwaarste straf dient uitgesproken;

Aangezien er dient beslist over de bestemming der stukken van overtuiging in deze zaak, zoals hierna gezegd, stukken die bestemd waren of gediend hebben om de misdrijven te plegen;

Aangezien dat de processen-verbaal betrekking hebbende op de getuigenissen afgelegd door de gewezen Verwaltungschef Reeder, sinds dezes terugkomst in België, uit de bundel dienen verwijderd te worden, daar de Krijgsraad zijn overtuiging volstrekt niet wil putten in de verklaringen van voornoemde Reeder die thans door de geallieerde overheden geleverd werd aan België wegens zijn bedrijvigheid tijdens de bezetting;

Aangezien het niet verschijnen van betichte ter zitting van 24 Maart 1947 en volgende aan de verzetdoener te wijten is, dat bijgevolg de kosten van het vonnis, waartegen verzet en deze van het vonnis op verzet ten laste van betichte dienen gelegd;

Wat de burgerlijke vordering betreft:

Aangezien de burgerlijke vordering ontvankelijk is en gegrond is;

Aangezien zij als billijk voorkomt in al haar besluiten, daar betichte door het plegen der voormelde misdrijven ontegensprekelijk aan de burgerlijke partij een schade berokkend heeft die ex aequo et bono kan vastgesteld worden zoals hierna zal worden bepaald;

Om deze redenen:

.....
levenslange hechtenis...

...25 miljoen fr. aan de burgerlijke partij.

MEDEDELINGEN

VERBOND DER BELGISCHE ADVOCATEN

De statutaire algemene vergadering van het Verbond zal gehouden worden op Zaterdag 28 Juni 1947, te 10 uur, in het Gerechtshof van Antwerpen.

De dagorde is de volgende:

Te 10 uur: Vergadering van de Franse en de Vlaamse afdeling van het Verbond. — Studie van het wetsontwerp over de inrichting van een Pensioenkas van de advocaten. — Voordracht van de kandidaten voor de statutaire verkiezingen.

Te 11 uur: Algemene vergadering.

1. Verslag van de algemene secretaris.
2. Verslag van de algemene schatbewaarder.
3. Statutaire verkiezingen. Er zal overgegaan worden tot de verkiezing van de voorzitter, twee ondervoorzitters de algemene schatbewaarder, twee secretarissen en twee adjunkt-secretarissen, wier mandaten verstreken zijn. — De voorzitter en de ondervoorzitters zijn niet herkiesbaar (1).

* * *

Een lunch zal ingericht worden te 13 u. 30 aan boord van de stoomboot «Nassau». Boottocht op de Schelde.

Te 16 uur: ontvangst op het stadhuis.

Te 16 u. 30: bezoek aan het Rubenshuis, terwijl het

Caeciliakoer zich zal laten horen onder de leiding van de heer Lodewijk De Vocht.

's Avonds, te 18 u. 30: banket in het «Century».

De prijs voor deelneming aan de verscheidene betogingen van deze dag is vastgesteld op 500 fr. (wijnen inbegrepen voor de lunch, evenals voor het banket).

De leden die verlangen er aan deel te nemen worden verzocht hun storting uiterlijk 18 Juni aanstaande te doen op postcheckrekening nr 84077 van het Verbond der Belgische Advocaten.

(1) UITTREKSEL UIT DE STATUTEN.

Art. 20. *Bureau*. — Het bureau is samengesteld uit een voorzitter, twee ondervoorzitters, een secretaris-generaal, twee secretarissen, twee adjunkt-secretarissen, een penningmeester en een adjunkt-penningmeester. De leden van het bureau worden gekozen door de algemene vergadering.

De voorzitter wordt gekozen op voordracht van het bureau en op gelijktijdend advies achtereenvolgens van de eerste of de tweede afdeling. Een ondervoorzitter, een secretaris en een adjunkt-secretaris worden gekozen op voordracht van elke afdeling.

Art. 21. — *Duur van het mandaat*. — De duur van het mandaat der leden van het bureau is twee jaar. De uittreedende voorzitter en ondervoorzitters kunnen niet onmiddellijk herkozen worden.

Het lid van het bureau benoemd ter vervanging van een ontslagnemend of afgestorven lid voleindigt het mandaat van dengene dien hij vervangt.

TIJDSCHRIFTEN

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD, afl. 23, jaargang 1947, 7 Juni 1947. — Mr A. C. van Empel, De nieuwe regeling van cassatie in Indië. — Opmerkingen en Mededelingen: De opdracht aan Prof. Meyers. — Mr. G. C. M. van Nijnatten, Het persoonsbewijs, m. o. v. O. — Mr. L. Snijders, Motivering van de strafmaat bij economische delicten. — Rechtspraak van de week. — Tijdschriften. — Berichten.

— Alf. 24, jaargang 1947, 14 Juni 1947. — Prof. Mr G. E. Langemeijer, «Plea of superior orders». — Opmerkingen en mededelingen: Mr H. J. Marius Gerlings, Echtscheiding. — Huwelijksontbinding. — Mr Dr C. Berkhouwer, Zwarte Handel, met onderschrift Mr A. J. Moll. — Redactiewijziging bij de Rechtskundige Adviseur. — Collaboratie door tussenkomst van de nationale overheid. — Bismarck over misdaden tegen de vrede. — Uit de Literatuur. — Boekaankondigingen. — Tijdschriften. — Berichten.

WEEKBLAD VOOR PRIVAATRECHT, NOTARIS-AMBT EN REGISTRATIE, nr 3985, van 7 Juni 1947. — Mr J. R. H. van Schaik Jr., Het beheer volgens het besluit vijandelijk vermogen. — H. A. Drielsma, Eenige rechtshistorische beschouwingen over de ontbinding van de notariële boedelscheidingen. — Tijdschriften. — Rechtsvragen. — Berichten en Mededelingen. — Broederschap der Candidaat-Notarissen. — Benoemingen, Overlijden, enz.

— Nr 3986. — 14 Juni 1947. — Mr J. R. H. Van Schaik Jr, Het beheer volgens het besluit vijandelijk vermogen (IV, slot). — K. Sneep: Artt. 20 en 21 Wet Vermogensaanwasbelasting, m. o. Prof. Dr P. J. A. Adriani. — Tijdschriften. — Rechtsvraag. — Berichten en mededelingen. — Broederschap der Candidaat-Notarissen. — Benoemingen, Overlijden, enz.

ADVOCATENBLAD. — Nr 5, 15 Mei 1947. — De zuivering; Een vraag van confraterniteit; Jurisprudentie der Raden van Toezicht en Discipline; Rechtsbedeling in Indië; Mededelingen van het Bestuur: Overheidsaansprakelijkheid Bezettingshandelingen; Verdeling van woongelegenheid; Horloges; Mededelingen van het bureau; Rechtsherstel; Rechtsherstel onroerend goed; Rechtskundige bijstand aan vijanden en politieke verdachten; Geldzuivering; ontbinding van pachtovereenkomsten; Schaakwedstrijd; Nieuwe Uitgaven; Varia.